

4470

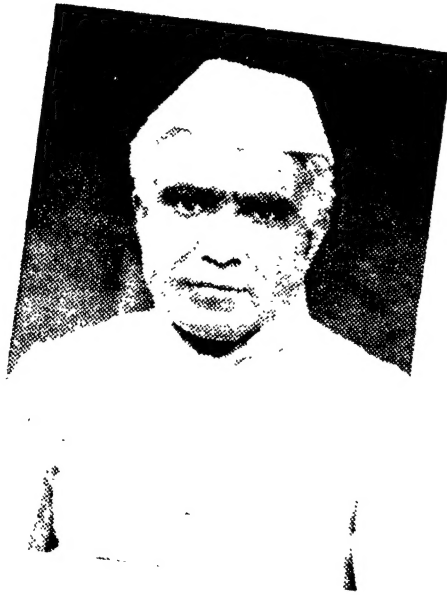
పరిటూరు క

ఖరీ

మాఫు

సంపాదక: చేరీ ప్రసాద్

శ్రీ బివారంగుల రామస్వామిరావుగారు

ప్రతి పాఠకునికీ, ప్రతి పాఠకునికీ స్వాగతం. వారి ముఖాలుగా వచ్చి శ్రీ రామస్వామి

గ్రామీణ సాంస్కృతిక మాస పత్రిక

పల్లెటూరు

సాంస్కృతిక మాస పత్రిక

ఖర, మాఘము

సంపాదకుడు

దేవీ ప్రసాద్

సంయుక్త సంపాదకుడు

రాంచంద్రారెడ్డి

సంగారెడ్డి

15 ఫిబ్రవరి

1952

సాలు చందా రు. 6

విడి పత్రిక ల. 8

‘పల్లెటూరు’

(సాంస్కృతిక మాసపత్రిక)

విషయానుక్రమణిక

	పుట
1. సంపాదకీయం	1
2. పల్లెటూరివిడుచు (పద్యాలు) : శ్రీ ఎదిరె చెన్నకేశవులు	2
3. అక్కడ-ఇక్కడ : శ్రీ చొల్లెటి నృసింహశర్మ-కవి	3
4. గ్రామసమాజం - పురోహితుడు : శ్రీధరణికోట శ్రీనివాసులు	4
5. ఎన్నికల ఫలితాలు	6
6. ఉత్తరాలు : “నూర్తి” :	10
7. శ్రామిక పథి సహోదరా! (గేయం) : ‘జయ’	12
8. క్రొత్తచీనాలోని జీతములు : శ్రీ సురేశ్ రాంభాన్	14
9. రథస (కథానిక) : శ్రీకోట శ్రీనివాసరావు	15
10. వేంకటేశ్వర శతకము	17
11. కట్టపెండలముయొక్క సేర్వము	19
12. వ్యవసాయాభివృద్ధికై జపానుకృపి.	21
13. కపి! (పద్యాలు) : శ్రీ పైడిమర్రి వెంకటసుబ్బారావు	22
14. అద్భుతప్రేమ అందనిలేమ (కథానిక) : శ్రీ రాచవీరి దేవర	23
15. వార్తలు- విశేషాలు	26
16. గ్రంథపరిచయము	28

సంపాదకీయము

దినదినము పెరుగుచున్న ధరలవలన మితిమీరిన లంచగొండి తనానికి దారి తీస్తున్న మధ్యతరగతి వారల జీవితాలు చాల దుర్భరముగా మారిపోవు చున్నవి. ప్రభుత్వ యుద్యోగస్థులకు గృహస్థులకు జీతముతో పాటు ఆలవెన్సులు యిస్తున్నప్పటికీ, అంగడి ధరలకు కంట్రాటులేక జీవితావసరాలకు సరిపోవు వస్తువులకు ఆయ్యే మితిమీరిన ఖర్చుల భారమువలన శరీర మానసిక బాములు సన్నగిలు చున్నవి. తుదకు నైతిక చారాలు గూడ నశించుచున్నవి. పెచ్చుపెరుగుచున్న మార్కెట్ ధరలవలన చాకలి మంగలి మొదలగు గ్రామాశ్రీతవృత్తివారలకు యిచ్చే ప్రతిఫల శ్రేణు పరిమితి లేకుండా పెరుగుచున్నవి. ఇవిగాక విద్య, నైద్యము, కూలి, వినోదాలు వీటికయ్యే ఖర్చులు ఇంకా యెన్నో యున్నవి. మధ్యతరగతివారి నెలకడాయము ఈ ధరల ముత్తిడివలన యెటు మాయమగుచుండునో తెలియదు. పైగా ఆప్పలు జీసికొని తదితాలు స్థాయిలేక కాలము గడుపుచుండును. ప్రభుత్వమువారు తినుటకు యిచ్చే ఆహార వస్తువులపై కంట్రాటు తేసిస్తూ కొనుగోలువస్తువుల ధరలనెంచుకు కంట్రాటు చేయగూడదు. పెద్దపెద్ద నగరాల కొంటే జిల్లా తాలూకా స్థానాలలోనే పాలుపెరుగు మొదలుకొని పొయిల కట్టెలవరికు కొనుగోలు ధరలు కొండంత పెరిగిపోవుచున్నవి. ఇల్లున్నప్పడు ఇంకమధ్య తరగతియుద్యోగస్థుల లంచాలు ఆరికట్టాలంటే యెవర సరిమాటుండి. నేడుపొట్టితిప్పలుకై పనిచేయు చున్న పోలీసుజవాను పాదానికి పొడిగిన బూటును పైకెత్తి ఆసుగువేయ నిలములేని వాడుగా నున్నాడు. నైతికంగా బ్రతుక దలచుకున్న టీచర్లు పాఠాలుచెప్పే హాజరము వారిమెదల్లో పనిచేయుకుండా యున్నది. ఈ విధంగా ఈ మితిమీరిన ధరలు నేపులు మాడుచున్నవి. మధ్యతరగతి వారల జీవితాలు ఈ విధంగా ఎలా పోవూ యున్నవి. జీవిత వ్యవహారములకు ఆధారమున నోడొములకంటే పూర్వముండిన భావ్యమోగక మే మంచి వినిపించు చున్నది. ఈ విధానము ప్రస్తుతి చేసినవారివల భించు చున్నట్లు సంగతి తెలియుచున్నది. చిక్కిడివికే మున్ను మున్ను తలయెత్తిన చిహాహాభుక్తి గాజ్యములో విచ్చుట్ ఫ్యాక్టరీయంగు పరిశ్రమయందు బొత్తజీతము మును దిరిగి చూడ వెంతుండునట. మనదేశములో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణములకు మరేదెములనుండి భాగ్యదనముతో ప్రసంతా ఖర్చులగుచున్నది. భావులను స్రవ్వించు కైతు ప్రభుత్వము వారివ్యదలచు తికావి రకం దొరికక తంటాలు పడుచున్నాను. మధ్యతరగతి యుద్యోగుల జీవితాలు ప్రీతింకుస్వర్గ ములా మారిపోవు చున్నవి. మితిమీరిన ధరలమూలకంగా గ్రామపరిశ్రమలు వృత్తివిద్యలు తలెత్తకుండా బోవుచున్నవి. నూతన ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగమునైనా ఇవన్ని తీర్పు లిడి మధ్యతరగతివారి జీవితాల భవితవ్యము చక్కబడనని యాశించు చున్నాము.

పల్లెటూరి పడుచు

పల్లెటూరి పిల్లనుజూచి పేరుల్లె
పట్టణాలలోలేదు ఈ పడుచుబోలు
యువిదలని కొనియాడుదురుర్వియందు
సహజసౌందర్యరాశి, స్వతంత్రవాసి.

నీ పిరాట్ల తేలికట్టి యాకలి మేను
నవ్విల్వొలికించు యాముగనగు మొగంబు
మాటలచున పలాటి మాయలేదు
ఆమెయే పల్లెటూరిలో అందకట్టె.

ముక్తిహోగామె ముఖమున నవదూగొల్పు
వాస్తవకాశీయి వేలొడు చుక్కట్ల
నీ నీకయాలవెట్టె. వానిభంగినిగను
కాన్పకీకాణల మా పిల్లల గానెట్టె.

కిష్కిరించుకామె యెప్పుడు కనకపాదదు
నప్తుమున కానుమెప్పుడు యెప్పునగు
గుడ్డులను చూచిచచ్చునే దూరమును
శిష్టాను ఆదర చూపు సద్గుణగు.

ఆటపాటలమధుర అమితభక్తి
నెల్లప్పుడులయ దును జేనభక్తి
అక్కచెల్లెడ్రోలు గలదామె ప్రేమ
అన్నదమ్ములపై గలదామె గీమ

ఎదిరె చెన్నకేశవులు

అక్కడ-ఇక్కడ

(పల్లె-పట్టణము)

హలముచేగొని పొలమునున్నయు కలుగుచుండేదక్కడ
కలముపలమున కాదులెక్క... ఇభువనూ పేదిక్కడ!!

కష్టజీవులు కమ్యూనిస్టులు కలసియుండేదక్కడ
కాగ్రెస్సోలో మనజిబ్బు చేయకలిపేదిక్కడ!!

పాఠశాల నిడుబొద్దలందడం పాలిటెక్నికలక్కడ
పాలిటెక్నిక చాచాశ్రమమందు ప్రొఫెసర్లక్కడనులిక్కడ!!

గుర్తీతములే గుర్తీత కుటుంబములు గుర్తీతములక్కడ
మిథ మేనల్లుళ్ల మోటుపులిచుట కలిగిక్కడ!!

దీని తన గార కులకీయన పంపిణీవారక్కడ
ప్రేమకాగ్రహణీవృత్తి నొసలునిపెదరిక్కడ!!

సత్యస్వామ్యముకోరు పాటవనమునుండేదక్కడ
నిత్యమును ఇల్లలు కాఫీ స్నామిదాసులిక్కడ!!

చొల్లెటి నృసింహశర్మ-కవి

ఉపాధ్యాయుడు-హైస్కూల్, భువనగిరి.

గ్రామసమాజం - పురోహితుడు

రచన : ధరణికోట శ్రీనివాసులు

[illegible]

క॥ అన్నమయ్య పాదము,

పట్టణం నెల: ౧౯౫౩ చా. నేరుడు పట్టణం

జొప్పడిన యూరనుండుము,

జొప్పడ వున్నట్టి యూరి జొరకుము
సుమతీ.

[illegible]

వచ్చినా పురోహితుడు ఓగ్రాపు రక్షకుడిగా వుండి తన ఆధ్యాత్మిక బలంచేత ప్రజల భీతిని పోగొట్టేవాడు. నీరిఆధ్యాత్మిక బలంచేత చాలావరకు కాలమాసముల వ్యవస్థ, దేశ శాంతి మొదలైనవి సక్రమ పద్ధతుల్లో నడుస్తూ వుండేవి. ప్రభువుల పరస్పర స్నేహ కోసం, విద్వేషనాశనం కోసం ప్రయత్న చేసి యుద్ధభయాలు లేకుండా గూడా చేసే వారు. నిజానికి పురోహితుడంటే దేశానికి ఓపష్టగొమ్మ. ప్రభువుల స్వాయచ్ఛక్షణలల్లా గూడా పురోహితుని అధిపతీయనికే ప్రముఖ స్థానం యిచ్చేవారు. ఇహుశా యిదే పద్ధతి ప్రకారం ముస్లింప్రభువుల వదనాడా 'ఖాన్' అనుపురోహితుడు ధర్మ నిర్ణయ లో ప్రభువులకు అధిపతీయం యిచ్చే వాడుకయై వున్నది.

రానురాను ఆ ధ్యాత్మిక శక్తి క్రిమి గ్రామంలోపిస్తూ వచ్చింది. అయినా ప్రజలలో వుండవలసిన ప్రముఖస్థానం పోరోహితునికి ధార్మికమర్యాదలలో వుంటూనేవుంది. ప్రస్తుతం పోరోహితులు రెండు విధాలుగా వున్నారు. ఒకరు గ్రామపురోహితులు. రెండవది రాజపురోహితులు. గ్రామాన్ని ఆశ్రయించివుండి భావ్యక వ్యాదులతో సుభాషణ కర్మలను నిర్వహిస్తూ ఆ ప్రజలచే పారితోషి

కంగా యిచ్చే ధనరూపమైన లేక ధాన్యరూపమైన రాబడిచేత జీవితం గడుపుకుంటూ వుంటాడు. యిది గ్రామపురోహిత పద్ధతి. రాజపురోహితుడు ధనసంపన్న కుటుంబాల యొక్క మరియు దొరలయొక్క విచ్చిక్రంగా యెన్నకోబడిన బ్రాహ్మణుడు. యితనికి ప్రత్యేకమైన కొన్ని విధులుగా సత్కారములు గ్రామ పురోహితునికంటే అధికంగా వుంటాయి.

పురోహితుడు యాచనప్రధానం కాకుండా ధార్మిక కర్మలను నిర్వహించడమే ప్రధానమని తిలకించులను నిర్వహించవలసియుండును. గ్రామసభాన్ని బలపరచుకోసం పురోహితులు పూజలు భజనలు దేవతారాధనలు ఉత్సవాలుజరిపి గ్రామాన్ని యేదోషాలు ఆవరించకుండా తమ ఆధ్యాత్మికబలంచేత ప్రయత్నించేయాలి. ధార్మిక ప్రపంచం నేడు చాలా బోపించినది. తత్ఫలితంగా ప్రజలలో నాపథ్యేతి అడుగిటి పోయింది. దేశంలో ఆశాంతి, శాంతి, స్వత్యంచేస్తున్నాయి. గ్రామానికి ముఖంగావుండే పురోహితులు తమ ఆధ్యాత్మికశక్తిచేత ప్రజావచన శాంతి మయంగాచేసి గ్రామసమనుస్వర్గధామంగా చేయుదురుగాక.

ఎన్నికల ఫలితాలు

హైదరాబాద్ 175: కాంగ్రెస్ 13, సోషలిస్టు 11, ముస్లిం డెమోక్రటిక్ ఫ్రంట్ 42, హిందూ మజ్దూరు కాంగ్రెస్ 5, స్వతంత్రులు 14, ఇతర పార్టీలు 10.

మొదట జిల్లా ఎన్నికల విజయము

రామాయంపేట-కాంగ్రెసు

ఈ నియోజకవర్గాలములో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి శ్రీ లక్ష్మణ్ నివాస్ గనపవాలాగారు శాసనసభకు ఎన్నిక అయిరి. వీరికి పోటీగా నిలిచిన ఇద్దరు స్వతంత్ర అభ్యర్థులు పోరాడారు.

నర్సాపూరు-కాంగ్రెసు

ఇచ్చట ఆంగ్లేయ నిలిచిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థి శ్రీ రామాంజనేయగారు విజయము పొందిరి. వీరు మొదటి జిల్లా కాంగ్రెసు మాజీ అధ్యక్షులు. ప్రదేశ కాంగ్రెసు ఎన్నికల కమిటీ సభ్యులు. మొదటి జిల్లా పట్టణాధికారి పరిచిత శాసనకులు. అక్షరజయమున వీరి సేవ ఆంగ్లేయమున వచ్చె కేరళా నది. వయోజనవిద్య, హరిజనశిక్షణ వంటివి వీరి కృషి ఫలవంతమైనది. సమాజ సేవలు వీరి సామర్థ్యం వీరు పోటీగా నిలిచిన ఇద్దరు వాళ్ళి అభ్యర్థులు పోరాడారు.

మొదట కాంగ్రెసు

అచ్చట నిలిచిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థి శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుగారు విజయముగా పోటీగా నిలిచిన పి. జి. ఎ. అభ్యర్థి స్వతంత్ర అభ్యర్థులను బడింపగలిగిరి. మొదటి జిల్లా రావుగారు తాలూకా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు.

లు. ఉత్తమ ఆశయములుగలవారు. సమైక్య తానద్యావమున దలి వీరి సేవ గణనీయమైనది.

అందోలు-కాంగ్రెసు

ఈ నియోజకవర్గాలమున నిలిచిన ఇద్దరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు శ్రీ కంకటరాజేశ్వరి జోషిగారు హరిజనసేవ శ్రీ లక్ష్మణమూరు గారు ఎన్నికల విజయముగా చిరి. ఒక సోషలిస్టు హరిజన అభ్యర్థి హిందూ మజ్దూరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి తమ డిమాండ్లను పోగొట్టుకొనిరి. స్వతంత్ర అభ్యర్థి సోషలిస్టు అభ్యర్థి యిద్దరు పోటీగా నిలిచిరి. రాజేశ్వరి జోషిగారు మొదట కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు; ప్రదేశ హరిజనాభివృద్ధి కృషిసల్పినవారు; ఆంధ్ర వారసత్వ పరిషత్ న్యూన కమిటీసభ్యులు; ఆంగ్లేయమునుండి పరిభ్రమణముచున్న ఉద్యమాభిలాషులు.

వికారాబాద్-కాంగ్రెసు

ఇచ్చటను ఉ ఇద్దరు శాసన సభాఅభ్యర్థులు కాంగ్రెసునుండి విజయము గాంచిరి. వీరిలో ఒకరు డాక్టరు చెన్నారెడ్డిగారు. వీరు ప్రదేశ కాంగ్రెసు సభ్యులు; ఎలక్షను కమిటీ; ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శులు.

ఎన్నికలఫలితాలు

వీరుపోటిగా నిలిచిన సోషలిస్టు అభ్యర్థిని, ఓడించిరి. కాంగ్రెసుహరిజన అభ్యర్థి శ్రీ అరిగె రామస్వామిగారు విజయము గాంచి, మెయ్యాలకాస్తు అభ్యర్థిని, స్వతంత్రఅభ్యర్థిని ఓడింప గలిగిరి. ఓడిన ఈ యిద్దరు డిపూటీలను పోగొట్టుకొనిరి. శ్రీఅరిగె రామస్వామిగారు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు. గ్రంథాలయూద్యమ కాలంనుండి ఆదిమాంధ్ర సంఘముపేరి హరిజనసేవకేంద్రో పాలు పడిరి.

రాజగోపాలుపేట-స్వతంత్ర

ఈ నియోజకవర్గంనుండి స్వతంత్రఅభ్యర్థి శ్రీ కె. వి. నారాయణ శర్మగారు గెలుపొందిరి. ఓడిపోయినవారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి - మెదతుజిల్లా కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు కె. కృష్ణమూచార్యులుగారు. శ్రీ కె. వి. నారాయణ శర్మగారు యువకులు. విద్యార్థులు. వైతన్య సేవాభిలాష వీరికి మెండు. ఉత్తమాశయములు గలవీరు యువకవిత్వానికి కాక విజ్ఞలకందరకు మంచి ఆకర్షణీయమైన భావ సంపన్నులు

గజవేలు-పి. డి. యచ్

జమాకటికోఫంట్ అభ్యర్థి శ్రీ పెండము వాసుదేవుగారు. వీరుభువనగిరి వాస్తవ్యులు. నిరంకుశ మాది ప్రభుత్వ దౌర్జన్యమును నెదిరించుటకు గాను కమ్యూనిస్టు ఆంధ్ర మహాసభలోజేరి, రజాకారు కాలమున విప్లవమనడిపిచిఫీశాలి. ఉత్తాసమున కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు శ్రీ ఆంధ్రపితామహ మాడపాటి హస్తేశ్వరావుగారు (వైద్రాబాదు మేయరు) అపజయము గాంచిరి.

సిద్దిపేట-పి. డి. యచ్

ఈ నియోజక వర్గానందున ఫ్రంట్ అభ్యర్థులు శ్రీ సుగువారెడ్డిగారు విజయము గాంచి కాంగ్రెసు అభ్యర్థి - తాలూకాకాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు రాజేశ్వరిరావుగారిని ఓడించిరి. శ్రీ సుగువారెడ్డిగారు కళాశాల తెచ్చెరరుగా నుండి మాజీ ప్రభుత్వ కాలమున తన పదవిని వీడిన నిస్వాగులు. రజాకారు కాలమున విప్లవోద్యమము నడిపిన వైతన్య. పట్టుదలగల మంచి ప్రజాశాలి.

మహబూబునగరం జిల్లా

మహబూబ్ నగరం-కాంగ్రెసు

శ్రీ పి. హస్తంతిరావుగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఉపాధ్యక్షులు. ఫ్రంట్ కాంగ్రెసు ఖైదీన ప్రారంభమున జడ్చెల్లలో సత్యాగ్రహము సలేసిన గాంధీవాదులు. మహబూబ్ నగరము జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు. పరజాహితే కార్యమున కడుపడు యన్యాయముల రూపుమాపి శాంతిని చేకూర్చు సమర్థులు. వీరు ఒక సోషలిస్టు అభ్యర్థిని ఓడించి విజయముగాంచిరి.

షాదునగర్-కాంగ్రెసు

ఈ నియోజక వర్గానందున విద్యాశాఖ రికెన్యూ శాఖల మంత్రులగు శ్రీ బూగ్గల రామకృష్ణారావుగారు విజయముగాంచి, సోషలిస్టు మరియు స్వతంత్ర అభ్యర్థుల నోడించిరి. శ్రీ బూగ్గల రామకృష్ణారావుగారు మాజీ ప్రభుత్వకాలమున సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు ఆద్యకేసుగా నుండి, వై జామ ప్రభుత్వకాలమున రజాకారుల కాలమున జరుగు యన్యాయములను ప్రభుత్వమనకు వెల్లడించి

న్యాయవాదిత్వమునకు రాజీనామ నొసగిరి. రజాకారు కమ్యూనిస్టుల పోరాటమున నలుగురు చున్న తెలంగాణాలో ప్రజాహితమునకై పరిశ్రమలు సలిపి, మాజీ నిరంకుశ ప్రభుత్వమును మందలించి స్వతంత్రభారతప్రభుత్వము నకు అండగా నిలిచిన శాంతియుతపోరాటమున పాల్గొనిరి. ఆంగ్లోద్యమ కాలమునుండి ప్రజా సేవలో పాల్గొనితమ రాజకీయ చతురత్వమున, యరాచకముల నరికట్టుటకు కృషి సలిపిరి. గొప్ప మేధావులు. మంచి కవులుగూడ.

కల్వకుర్తి - కాంగ్రెసు

శాసన సభా అభ్యర్థులు శ్రీ మందుముల రామచంద్రారావుగారు - వైయ్యతూప్రతికా సంపాదకులు. పత్రికారచయితల సంఘాధ్యక్షులు. మాజీ ప్రభుత్వోద్యోగుల యవినీతి పంథాను బయటబెట్టి వైయ్యకట్టముల విప్పిచెప్పిన యుత్తమ రచయితలు. ఆంగ్లోద్యమమునకు ఆలంకారము గూర్చిన అభ్యుదయ వక్తలు. తెలంగాణ కమ్యూనిజమునకు కమ్యూనిజా యతీ తత్వమును గురిపరచిన గ్రంథకర్తలు. నిశ్చలమైన వీరి నిరంతర ప్రజాసేవ రచనలు హైదరాబాదు రాష్ట్రమున కెన్నెలతిన్నెలు.

ఎలవర్తి - కాంగ్రెసు

శ్రీ సుగవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు శాసన సభా అభ్యర్థులుగా ఈ నియోజకవర్గానమునుండి విజయముగాంచి, స్వతంత్ర అభ్యర్థిని ఓడించిరి. సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు యావ దాంధ్రలోకమునకు సుప్రసిద్ధులు. వీరుభాషా సేవకు చేసినకృషి, హైదరాబాదు తెలంగాణా వాసులు మరవరానిది. యువే జములగు వీరి రచనలు రాజకీయ రంగమునకు రంగులు దిద్దినవి. అగచబడిన హైదరాబాదు ఆంధ్ర భావ శక్తులను వైకి ప్రజ్వలింప జేసినప్రతిభా

శాలులు. కవుల కలములకు కార్యమును కల్పించిన కళారాధకులు. గాంధీతత్వము, కాంగ్రెసు వీరి మనోవాక్యా-యము. తేరకాండ్రమును బారదోలుటకు ౨౦ సంవత్సరములు గోలకొండ ప్రతికను నడిపిన దీక్షాపరులు. ప్రజావాణి ప్రతికా సంపాదకులు. శ్రీ ప్రతాప రెడ్డిగారి బహుగ్రంథ రచనలు ఆంధ్రుల కంతా అపేక్షణీయములు.

ఆత్మకూరు మల్తులు - కాంగ్రెసు

శాసనసభా అభ్యర్థిని శ్రీ శాంతాబాయి గారు. ఒకసోషలిస్టు అభ్యర్థిని. ఇద్దరుస్వతంత్ర అభ్యర్థులను ఓడించి విజయము గాంచిరి. సోషలిస్టు. ఒక స్వతంత్ర అభ్యర్థి ఈ ఇద్దరు డిపార్జింట్ల గోలుపోయిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి శ్రీ బసప్పగారు పోటీగా నిలిచిన స్వతంత్ర అభ్యర్థిని ఓడించి విజయము పొందిరి. శ్రీ శాంతాబాయిగారు మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణ నాయక కులమున జన్మించిరి. మంచి వాక్కు శిమ గలవారు. స్థైర్యశాలిని. ఈశుజన్మస్థానము మహబూబ్ నగరము అనిచెప్పదురు. ఆరోగ్యవైద్యశాలల నిర్మించుటకు ఈశు ఇటీవల బాగా కృషి సల్పుటకు పరిశ్రమ గావించి నది. ఉత్తమ ఆశయములుగల వనితా రత్నము.

పర్తి - కాంగ్రెసు

ఈ నియోజక వర్గము నుండి శ్రీమతి మాజిహా బేగముగారు శాసనసభకు ఎన్నికొందిరి.

నాగరకర్నూలు - స్వతంత్ర

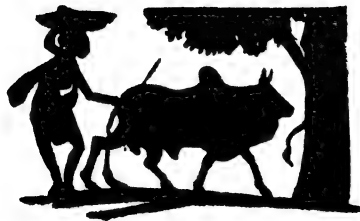
యా నియోజకవర్గమునుండి ఇద్దరు శాసనసభా స్వతంత్ర అభ్యర్థులు విజయముగాంచిరి. శ్రీ బ్రహ్మరెడ్డిగారు మహబూబునగరం జిల్లా

కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారిని ఓడించి యెన్నిక గాంచిరి. నిమ్మజాతి స్వతంత్ర ఆభ్యర్థి శ్రీ రామస్వామిగారు మెద్యూలుకాస్తు ఆభ్యర్థిని ఓడించి గెలుపొందిరి. నిమ్మజాతుల సమాఖ్య ఇద్దరు ఆభ్యర్థులు డిపాజిట్లు పోనాట్టుకొనిరి.

శ్రీ బ్రహ్మరెడ్డిగారు నాగరకయ్యలు తాలూకాలో ఇటీవలనే మంచిపేరు సంపాదించిరి. వీరు బయటనుండి హైద్రాబాదు రాష్ట్రమునకు వచ్చిన కొత్తకాపులు. మంచి సేవాతత్పరులు. ప్రజాసేవ కనువగుప్రతిపనిని పట్టుదలతో జేయువారు. శ్రీరామస్వామిగారు హైద్రాబాదు వాస్తవ్యులు. శ్రీ భాగ్యరెడ్డిగారి పంథాలో నిమ్మజాతి యువరిణకు పాలుపడుచుండిన యువకలు. భాగ్యనగర్ ప్రెస్ నడుపుతూ. ప్రజాసేవకు పాలుపడుచుండు వారు.

కొల్లాపురము. పి. డి. ఎఫ్

యీ నియోజక వర్గమునుండి డెమాక్రటిక్ ఫ్రంట్ ఆభ్యర్థి అనంతరామచంద్రారెడ్డిగారు ఒక కాంగ్రెసు ఆభ్యర్థిని, ముగ్గురు స్వతంత్ర ఆభ్యర్థులను ఓడించి విజయము గాంచిరి. శ్రీ అనంతరామచంద్రారెడ్డిగారు కొల్లాపురపొంత వాస్తవ్యులు. మంచి దీక్షాపరులు. అన్యాయములను అరికల్గొనకై కలనారు. వీరి సహచరుడు ఒక బ్రాహ్మణుడు నిజాకారు కాలమున మహాబూబునగరము జైలునుండి చంపబడెను. అనంతరామచంద్రారెడ్డి రైతు సౌఖ్యానికి పాలుపడువారే. మాజీ నిజాముప్రభుత్వ కాలమున జరుగచుండిన అన్యాయములకురోసి ఆంధ్రకమ్యూనిస్టు సొస్టలో జేరిపోయిరి.

ర చ న
'మూర్తి'

['మూర్తి' వాగ్గీశ శ్రీరామలోక్మీ మూర్తిభవించిననుష్టుతి.]
 పేదల వర్షం వైపు తోసినేయ బడిన విజ్ఞానవత్సరైన మధ్యతరగతి యువకుడు,
 విద్యాభ్యాస సమాచరించు సరివలో మూరాన ఉన్నత విద్య సభ్యునిన్ను కనిపెట్టిన
 ప్రియమిత్రునికి ఈ పేదలవాని వేదల వాగ్గీశాన. పేదవారిని శాశ్వతంగా ఆదరి
 లించడానికి చిరకన్యం వేసిన పునాదులను చక్కగా చిత్రించాడు" అన్న శ్రీ దాశ
 రథి, 'మూర్తి' తిరుమలాలు సాహిత్యంలో కృపతార అన్నాడు.

మూర్త్యుని కేళిలను 'స్వర్ణమూర్తి' వ్యవహార పాతకలోకానికి పరిచయం చేస్తున్నాము. —సంపాదకుడు |

మిత్రమా ! మృత్యు -

நின்று நேருகத்துவாது உலகுமுள்ளு. அதுமான
செய்தியைப் பார்த்தான். அப்போது, அங்கு
மீதி, மட்டுமே இருந்ததாயினும், அவர்
முன்பாக

[illegible]

పెద్ద నిల్వలంటి నేనిముడ దోమలు. ఎంత
రాజైనా నిదరాదు. నోమల ను యిద్దరులు,
నాలుగోమల వ్రే ము గొలు పుక్కువ నాళినా నాప
చింపు వత్తునోహోతుంది. కాని మమ్మలను నిదా
దేనా అంతలో వరిస్తుంది. ఆమె కాస్త అను గహం
తప్ప న తీలంటే మా పనిమున్నా. రాత్రి ౧౦౫౦'ల
వరకెల్లా నిద్రపోతాను. మళ్ళీ ఉదయమేలేచి మాల
నిల్వకొత్తయి. నింబోగినమర్న ఉళంతా కాస్త
నొయలుకొట్టట తరుగుతాను ఎవ్వరూపలకిరించరు.
నా నోమలనిష్కటంటాను. తాళని నేనుగొనించకి
పోలేదు. కాని లోకిం చూకట్టబాళాలను సర్తించదు.
నాకు మిమ్మలకునువుల్లా బిక్క ఫోతి చి చి రెండు
కేళాను. వాటినే కేవల మానాక్షకార్త మాత్రమే
చుటకుంటాను. ఎల్లగా మానిపోయి వానన వెదజల్లు
తున్న నోక్కానోకదానిని కేసుకుంటాను. గామ
మంతా తిరుగుతాను కాలకానిన పీల్చుతె. ఎవరిని
ఆశయించి మూడు ఉదయ లేదంటారు. ముఖం
మీ తీయగగా మోటానుతాను. మొహం వెనుక
తిరుతాను. పరిహసిస్తాను. నెధివనలకుం, మూకేకాలవ.
య. తరగగా ఆంజిస్తే మీతోపాటు భూతదేశంలో
మేమానోర్తి న చూవలేన గీతి, నాహిత్యాలు మేమా
నోర్తినినాను కదా! మర మీరు శ్రమగుతులు గావుండి
నుమ్మల్ని చిరులుగా వుంచడానికి మీ కవ్వరు
కామిన్నాదు? భగవంతుడంటానా? మిమ్మ
లను మమ్మలను చుండా బుద్ధిజ్ఞులాలతో సృష్టించిన
భగవంతుడు సర్వం మిమ్ములనే హరించునని చెప్పుట.
ఇది సృష్టివై పరీక్షయికాదు. ఇది కేవలం మానవనిర్మిత
మన కట్టుబాటు. ఇది మా కుష్మణీవులయొక్క

కాంతికి పర్యవసానం. మేమందరూ ఒక్కమాటు మాకిడుపులను చేతబుచ్చుకుని కోతులవలె బయలుదేరాము అంటే మీరంతా ఒక్కత్పటిలో సమసిపోయా! మీరూ మేమూ ఒక్కమాటే పుణులమే. మీకెందుకు ఇతిరాజభోగము? మాకీ దాసీతనం దేనికి? మీగు కూర్చునేవారూ మీరీ మేము ఉపచర్యలు చేసేవారూ మూసా? మీరు గుఱ్ఱంమీద స్వారిచేస్తూవుంటే మేము మీ గుఱ్ఱం వెనకా? మాకినీచప్పు బతుకు పసానించి అవ్వకి ఎవరో బయటపడాలి. మీచచ్చులనుమే అంటా రేమో. అవును అదీ నిజమే. వికాలభాగ్యులలో ఒకనికి స్వర్గభోగం అనాభివించుటకు, మరొకరికి కీ, మాటికి లేక వెన్నునంటిని కడుపుతో, తనాకామనో, కలుకొడ్డానికి గుడ్డలేకుండా తగలలానికి ఎవరికి అభికానిం లేదు. సర్వవిధమనోని కష్టములను మేముచేసివా, మేము సర్వావమానాలనభివించినా మాకికీమప్పునిండా కూడులేదాయు. నాయిల్లు నీకు తెలుసుకుదా! సూర్యులను మలకులయిం. నాయిల్లు. గర్భిలములకు అలకపట్టు. వీరిగియిల్లా? అయిదు అంతస్సుల మేమ. మూలండులకు మీటి పక్కననునది చియున్నునందులోకెవచ్చే అర్హతలేదు. చూపుదునుకము నీయిల్లా. నిశ్చయమన మానసికకాంతి నొసంగడి భద్రత నాయిల్లా. పక్కతిశోధ నాయిల్లా. ఎన్నడైనా వానిలో నిదించావూ? లేదు, కనకం లేదు. చెచ్చగా ప్లాంకలో పడుకున్నావు కదా?

నిండా మునుగెట్టుకొని, సముసుగులోని వెచ్చదనంలో నీ వడలు మరిచేవాడివికదా? మరిమేమో, మరి మ శరీరమో చటికి, నానకు కొయ్యివూ? పోతుంది. మాకి దోమ తెలుసేవు. కాని దోమలుజాప్తి. నీ కెల నిద్రవసుంగో. కాని దోమలు పిక్కుతింటున్నాయి అన్నావు నాతో ఒక తూరి తెలుసా? నీవు కష్టకునే దోమతెకు కూడా రంధ్రాలుండడంవల్ల రెండ మూడు చిని పికివేస్తాయి. కాని మరిమేమో తలనుంకాళ్ళవకూ మనుగు పెరితాయి. ఇక ఎక్కడి వస్తుంది. ఒకటి రెండు వచ్చినా ఇక్కపోతకు చ పోనాయి.

మాయిల్లా గర్భిలులేవు. అపవిత్రస్థలం. ను నాయిల్లా దేవాలయము. భగవంతునికి నివాసస్థలము అగుకే మాయిల్లాకి వస్తాయి గర్భిలాలు. మా ఇంకా మారు కష్టమన్న పాదరం కూడా మీధనికవర్తనికి లేదు. అది విగలానక సమీపించి కూడా బి శివీకి ఆశనుమిస్తావు. మరి మీగోళావ్య వ్యయలు. మునుగుల బియ్యంబుల్ల రెండుమైళ్ళు పోసే ఒక అనాకాను ఇస్తావు. అబస్తాను మీ మీ మీదవు నులే పరిమపస్తావు తెలుసా? మీ శరీరాజి పనితి కంటే సుకుమానాలు. మరి హృదయమో నల్లరాతిబంబ. మీరు గోళా ఉదయమే తానేకా. మేమిటి? తీవ నా ఆలోచించు. అది మా బీదా హృదయంను చి వ్రవనగావెడితీ, కన్నులనుంచి క్రు హి చిన ఆశునిందువులు, అది మా కన్నీటిధారలు.

శ్రామిక పథిక సహోదరా!

హ్నా!
 కూలన్నా
 తేల్లారు గట్టనే
 లిలిగోడి కూతకే
 టుగూ పార
 బజాన పెట్టి
 కీచిపోతావ్
 బగబా
 కీచిపోతావ్

 దుజడిలో
 తిత్వరలో
 సిపావను
 న బడిలో
 తుకొని
 కత్తిన కూటి
 కట్టపెట్టుకొని
 ఎక్టక్, మని
 న మెట్టెల
 న్నని
 నవలిస్తూ
 నన్నంది
 ఎ ఆరాంగి

 విలయకాల
 కుద్రునిలా
 వర రక్తం
 తేత,
 రక్తం
 అరుణారుణ
 రక్తం

త్రాగు
 విలయకాలపు
 కలకత్తా
 మహా కాళిలా
 నీచమటకు
 దప్పినాని
 నీతలపై కెక్కి
 విలయతాండవం
 ప్రచండ భానుడు
 చేస్తుండగా

 చెట్టక్రింద
 గుడ్డ ఉయ్యిల్లో

“జయ”

అన్నెంపున్నెం
 ఎరుగని
 పసిగాయ
 ఆకలిబాధకు
 ఆగ లేక
 యేడ్చియేడ్చి
 సామ్రాజిగా

 అన్నా
 వంటికి
 చాలీ చాలని
 బట్టకట్టి
 గుక్కెడు గంజి
 అల్లాడుతున్న

అన్నెంపున్నెం
 ఎరుగని
 అమాయక
 ఆ
 ప్రేమల
 మొత్తాలకించక
 నీవు
 నిర్మించిన
 మహల్
 క్రిందంతువు లోని
 నలలాగా
 అణిస్తేకా
 నీస్వేద
 కాదు, లేదు.
 రక్తం
 తేలిక
 నీ
 అగుణారుణ
 రక్తం
 కాల్యలయ
 ప్రవహిస్తుండగా
 మట్టని
 త్రవ్వతావ్
 మోస్తావ్
 మోయిస్తావ్
 ఇతచేసినా
 చివరకు
 వఖ్కుగుక్కడే
 అంబలినీకు,
 ఒక్కటేగుక్క

శ్రామి క ప థి క స హా ద రా

కానీ, ... కానీ,

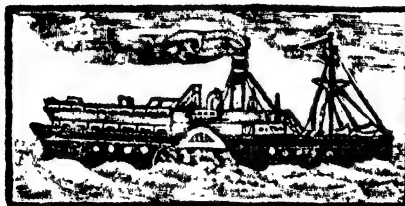
 అన్నా
 నీ కష్టానికి
 తగినకూలి
 లభిస్తుంది.
 నీ వంటికి
 పూర్తి బట్టి
 నీ కడుపుకు
 నిండా అన్నం
 దొరుకుతుంది.
 ఇక,
 దున్నే వాడిదే
 భూమివ్రూడి.
 ఇక
 కష్టానికి
 సుఖం,
 సౌఖ్యం,
 ఆందం
 ఆనందం
 పరమానందం .

 అన్నా
 అధైర్య పడకు
 పోయాగో
 పోయాగో
 సోమరిపోతుల

సాకు కూతలూ,
 దుండగిండ్ల
 చొరనాటలూ
 పోయాగో
 పటా పంచలూ
 పారిపోయాగో,
 పేలి పోయాగో.
 అమాయక
 వనితల
 శీలం
 సైతం
 కోలే
 కామాంధులు
 భక్తమన
 కుహలానికి
 సాగాక
 తప్పుడు,
 గురిగాక
 తప్పునూ

 అన్నా
 ఓ, కూలన్నా
 ఓ, కూటికి
 కిర్రనైనన్నా
 ఓ, ఏడన్నా.
 ఇక చాటు
 నీ,

ప్రతిభ,
 చాటు
 నీ, దీక్ష
 చాటు
 నీ, సహకారం
 చూపు
 నీ, సహకార బంధం
 చూపు
 నీ, సహకార శక్తిని.
 ఇది
 సహకార శక్తిని,
 సహకార బలమని,
 ఈ శక్తి
 అనిచలమైందనీ,
 ఇది
 బిక్ సవ్యశక్తిని
 ఇది
 బిక్ ప్రవాహమని
 ఈ, ప్రవాహానికి,
 గోటలు, కేటలు,
 అడవులూ
 అడ్డంకులుగావని,
 చాటు
 నీ శక్తిని
 ప్రజాశక్తిని
 చాటు, అన్నా
 ఇక చాటు.

క్రొత్త చీనాలోని జీతములు

శ్రీ సురేశ్ రాంభాయ్

1951 అక్టోబరు 1 వ తేదీన చీనాలోని ప్రజా తంత్ర రాజ్యాంగ ప్రాకటమునకు రెండవ వార్షిక తీర్మానము జరుపబడినది. చీనా సర్కారువారిని అభినందించుటకై భారత నేతలునుండి ఒక హితైషీ మంబలి పంపబడినది. దానికి నాయకుడు కుండిత సుందర్ లాల్. అతడు కుండితలో తిరిగివచ్చి పత్రికా విలేఖరులతో ఇటు చెప్పెను.

క్రొత్త చీనాలో జీతములు కార్మి నాకుల రూపమున ఇవ్వక గింజల రూపమున ఇచ్చెదరు. మేము కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు చూచితిమి. పనిపాటలు తెలియని మోటు కూలవానికిని, ఒక్కడి మిల్లు మేనేజరునకును కూలి కేటులా పెద్ద తేడాలేదు. కొన్నిచోట్ల మూడు రెట్లును, మరి కొన్నిచోట్ల ఎనిమిది రెట్లు వజరుపడెదరు.

ఒక బిస్కటు ఫ్యాక్టరీలో పనిచేయు ఒక చాలికి, పనిపాటలు తెలియనిగి, నెలకు 300 యూనిట్లు సంపాదించు చున్నది. (ఒక యూనిట్లు, ఒక రూపాయ రెండు అణాలకు సరిపావును.) అక్కడి ఫ్యాక్టరీ డైరెక్టరుకు 300 యూనిట్లు కొలికును. విశ్వవిద్యాలయంలోని వైసునాస్సులు, బంధువులకు గల తేడా కూడ ఇంతే. గవర్నమెంటు పనిచేయువారులలో గొప్ప ఉద్యోగి శ్రీతము 300 యూనిట్లు, చిన్నవారు జీతము 100 యూనిట్లు. చీనా పబ్లిక్ పెర్సెనిలెంటు మాన్-షేటరు ఆనాడు నిక జీతము యుగ రాష్ట్రపతి జీతములో 10 వ వంతు. కనుక జేమబాషలకు ఒకటి పూనావాడు కూలివాడు అని, పూనావాడు మేనేజరు అని పూనావాడు వైసునాస్సులకు అని తెలిసికొనబాలము.

పండిత సుందర్ లాల్ వైవిధ్యముగా చెప్పిన ఉత్తములను మిగిలేన సభ్యులు ఉండరు సంగోషముతో ఆమోదించిరి.

విచిత్ర మేమనగా గవర్నమెంటు వారి గులు అందరకు చారిత్రానికి కావలసిన వస్తువులు సప్లయ చేయబడును. అనగా వారికి అన్నము, బట్ట, ఇల్లు, మందులు సప్లయ చేయబడును. ఉంటేగాక వారిపిల్లలకు చదువు మొదలగునవి ఉచితముగా ఇవ్వబడును. ఇవి గాక వారికి ఇతర ఖర్చులకు గాను నెలకు ఏపకో,

ఇదివఱకైనా రూపాయలు నగదుగా కూడ ఇవ్వబడును. కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యులకు అందరికు తప్పక ఈవిధ ముగానే ఇవ్వబడు చున్నది. అట్లే సేనలలోని ఆర్థిక భాగము సైనికులకు కూడ ఈ ప్రకారమే నడుచుచున్నది. అన్నిగాక సభ్యు సైనికుడు విద్యయు 7 గంటల కాలము పాఠము పాటుగాని, మరియొక కాయ కట్టుము గాని తప్పక చేయవలెను. గనుక అతనిని ధరించుట సర్కారువారికి ఖర్చు కాదు.

ఈ కేటగిరీలలో మోటుసూత్రాలు ఎంతెంత తేచ్చుకొనుచున్నానో చూడవలెను చున్నది.

1. హృద్ గవర్నరు	నెలకు	400	కటిల గింజలు
2. రైల్వేలలో	"	100	"
3. బటలమిలులో	"	50	"
4. తంత్రీ రాకపోకలు	"	100	"

(ఒక కటిలకనగా 10 పానులు లేక 10 వస్తువులములు)

మరి చిల్చుప్రకారము 40 కటిలగింజలు అనగా నుమారు 40 రూపాయలు. సర్కారువారు కడజాతి కూలి వారికి నిర్ణయించిన హితవల తక్షణమునపుడు బ్రతుకవచ్చును. మరతేసిన కూలివాడు 700 కటిల గింజలు తెచ్చుకొనును. అనగా నుమారు 700 రూపాయలు. ఒక రాష్ట్రసభ్యుడు అనగా 5 ఇంజనీర్ అగుకొనుడు. నెలకు 1700 కటిల గింజలు అనగా 1700 రూపాయలు తెచ్చుకొనును. అది అన్నిటికంటె గొప్ప జీతము. పెద్ద ఉద్యోగులకు శని కార్యములు, నూలు సూత్రము గలవు. అనగా పేదములు చాలిగా నొరును. పెద్దసభ్యుల మునులు ఉచితముగా జరుగెను. ఈ మొదలగునవి.

క్రొత్తచీనాలోని విశ్వవిద్యాలయములో ఒక ప్రాధానమునకు నెలకు 1000 ముట్లు 1000 ముట్లు కటిలగింజలు అనగా 1000 రూపాయలు జీతమువచ్చును. వేటావేటా ప్రాంతములలో గిల్లకొన్న డ్రైకు నెలకు 1000 రూపాయలు. మ పీయకోన్లు జడ్జికి నెలకు 1000 రూపాయలు. కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రిలకు నెలకు

(తరునాయి 16వ పేజీ)

రభస

శ్రీకోట శ్రీనివాసరావు

2

(గతి సంచిక తరువాయి)

నివసనాదును చూపుతోంటే నా మున్నగు అప్పులవరకూ ఇమిడి ఉన్న పుష్పతెగిన సంబంధించిన ద్వేషము, కోపము నా మృతమరుహంబులకు ఓ మూలకు పురిగి అదాచబడినాయో అక అంతర్వాసమన్నాయో గాని ఈ దైవసంహారితత్వాన్ని కనిపించలేదు. కాని భవిష్యత్తులో ఏడాదా కాలముగా ఉండాలని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ ఉంటా. నిజంగా ఆ వానిస్వహాయ స్థితిలో ఆతడు చూపిన ప్రాణా, క్రోధము, సాహసము నా శరీరాన్ని భయోన్మత్తు ములతో ముంచెత్తి ఆనందపరచుతున్నాడని ఆ అసీగారు డా ఆతని వాగ్దాటి నా మున్నగు విలచిత పాచింది. మరీ దీర్ఘగా విడచుచి చెప్పాలి మేముగనుచేసింది. అనుకోని విధంగా హఠాము ఆ దైవ పేర్కొని అయిపోవటం, నేను పడిన ఆకస్థ ఆత్మ భుక్తు చేసిన అపూర్వత్య ... ఇంతలో నానాదులచ్చి చూపిన సాహస చూపు, అబ్బ... ఆ మందల సాహస చూపులకు ఇంకా నా కయినగోచరమవుతున్నా ఉంది.

ఈ నా ఆనంద ముట్టాన్ని చూచుకుంటాని మీకు పెనుగులుడుతోంది గదా...? పుట్టిన నా ఉండే నుండి...! మున్నగు ముఖము ఎరుగని నా శరీర చర్యలలోని ఒక పక్కన దొన్ని చూచుకుంటాని మీకు మన్నా ఏకాభివృద్ధి గా, తొన్నగా పోయి రావాల్సిన వాగమీ కాదు గదా ...! అంటే పిచ్చి ఆసుపత్రిలో చేరినంత పిచ్చివాళ్ళుకావాలన్న మాట మీరు.

సరే సరే...! మీకు ఇప్పటికే నా నా పరచయం ఏమైన పరిచితిరా. మా నాన్న రైల్వేకాఫ్లో ఓ అఫీసరుగా పనిచేస్తుంటారు. మా రైల్వేలో మాకు కాలా భూమి ఉన్నదంటారు. పంటలుగిగాని, మా నాయన జీతం మీదగాని ఉచ్చేదబ్బుతో మేము తిన్నంత తిని, ఏకరీతి పెట్టానచ్చు. పాకేపినంత పాకేవేయనూ వచ్చు. అదీగాకుండా నేను మానాళ్ళకు

ఏకరీతిగా గాబట్టి మా అమ్మ నాయనా కూడా నన్ను కలిగినాబంటగా పెంచారు. నేను ఏది కోరినా తక్షణమే అది నమకూడేది.

మేముండేటం మాత్రమేపట్టిలో. నేను తినుగా... తినుగా పివిటి. ఎప్పుడూ మా కాకమీదే కాతేజీకి ఆటే అవుతుంటారు. అప్పునాతనవైన మోడల్లో ఆలంకార మీద ఉన్న ఆసక్తి, చదువులో ఉంట్లో చేసే సాని శిల్పముగానీ, సరిక వర్తమాని వారు చదువలేసింట్లే నేను చదువుకున్నానని అనుకుంటారు. మా నాన్నగారు నూడా. ఆ ఆఫీసరు ఆనంటే, మా అమ్మగారి పూజాపూ స్కారాలకు ముడిపినా కొద్దిగానీ గొప్పగానీ వాస్తావ్య సాంప్రదాయాలకు విముఖమైతే కాకుండా ఆకలంభిస్తు వచ్చావు. ఇంతటితో నా ఈ స్వస్థావనం కట్టిపెట్టి ముందుకధకు పోతాం.

నానా రెండు టిక్కెట్లు కీసుకొన్నాడని ఆతడు చెప్పగానే నాకు భలే ఉనుమానం చేసింది. ఆతని నోటిపిక్కలయినంతే నా దృష్టికి ఆతడు నవమన్నుకుడలే పోయాపాడు. నావు, నావుకు పిగినివ్వు. తుమ్మెద రొక్కలనంటి రెప్పల పిల్లన వికలమున కయల ద్వయ ముతో ఒప్పు ముఖమునకు నవయల ముక్కు, నోరు. చూచుకుంటే, మున్నగును ఇంకా తగ్గినవరాడా అనే సందేయం కల్గవచ్చు. ఏ భూతి సాగిగా అయివంటి భర్తను మనహాకోసం చేసుంది. ఆనాడు, అంటే మా నీనిమామీటం అయి తర్వాత నా ప్రోద్బలం మీద జిగిసారు మా ఇంటికి వచ్చినప్పుడు అతన్ని చూచి మా నాయన “వియల, ఏరెవరవ్వా?” అని అడిగింపుటికే నాకు తగినిసిగ జని చింది. ఏ అపూర్వ స్థాన సిగితే నా కంఠంమట్టా పై అలముకొని చేపు అకస్మయిన ఏ అనాదాన్ని చేర్చుకుంది. తన పుట్టు పూర్వోత్తరాలు, పరీస్తుతము తాను చేయు మన్న అఫీసు చేపు నన్ను పుస్తారు ఈ ఆనంద సాగింపు మధ్యనుండి ఏక ప్రక్కకు నాకుకు పోగలి గాడు. మా నాయన, ముఖ్యంగా నా కయిక్క బల

సంతోషము ఆరాతికి మా ఇంట్లోనే భోజనం చేసి మనువాలావుడు.

మా నాయన ప్రసాదును చూచి మనస్సులో తన్నా సంతోషాన్ని పొందాడో లేదో గాని మా తమ్ము మాత్రం అతని విషయ, నిర్మాణానికి సంతోషించటం ఆమె మా పంట మనిషిలో ఉన్న మాటలే తెలుస్తాయి. ఇక నావిషయంలో తేరే ప్రత్యేకంగా చెప్ప నవసరం లేదనుకుంటూ కొన్ని క్రిమీకా నా సవన్ను ప్రసాదునందు ఆకర్షించాయని. ఏ కౌటన రాయం సమయాన ప్రసాదు సహజ మందహాసంతో ప్రత్యక్ష మయ్యాడు. ఆ సాయంత్రం పాతాళభూమి ప్రాంగిణంలో వచ్చాడని అని మాబల ద్వారా తెల్సింది. పతేని మట్టి మానామానాన్నే నిద్రపూచా. పికనాని అనుభవం పొంది ఉంటే బట్టి తీయనిదా పెట్టోలు పోసుకొని బయల్దేరాం ఉద్యమిన్నా. కాగర్ టాక్సుకు వచ్చేసామిటి కాకా లేం ఉంటే బట్టి గాంధీ హోటల్లో కూర్చుని మా కిక్కుమనిచి ఆన్ని పూర్తి చేశాం. తర్వాత ఆటాటాగా ఏకాదశిని బయల్దేరి చివకు హాలువద్దకు వచ్చి టిక్కెటు తీసుకొని హాలులోపలను వెళ్ళాం. విమా నయతం వగా నా నాలోమానం గురించి గుయలపెట్టాం. ఈ విషయం చెప్పకుంటే ఏనాడూ ఈ నా బస్సులో పొందనంత సిగుకు పొందాం.

ఈ మాట విన్నప్పుడే ప్రసాదు ముగ్ధుడై ఆరిక్కిపడి నన్ను శంకు చేతులతోనూ పైకెక్కి తిప్పుకొని కంప్లెక్టుకి తీక్షణంగా చూచాడు. తర్వాత పెద్ద నిటూర్పుతో చల్లగా నన్ను చూడేశాడు. ఆ నిట్టూర్పు నన్ను వెళ్ళికి పక్కానికొకరి కంటం చేసింది. ప్రసాదు తనను నా శంకు చేతులతో నిమగ్నతూ నా స్వయంగాకి మాకుకొక "హిస్టరీ" అంటూ దీపంగా ఆతని కళ్ళలోకి చూచాం. ప్రసాదు తనతత్వాన్ని వెలువేరిగొనించుకొని "అప్పుడి... కిడువా!" అని ఆశ్చర్యాన్ని విడిచిపెట్టాడు. నేను సిగ్గుతో తల వంచుకున్నాను. వినిపా నాయం తర్వాత ముఖావగానే ఇద్దరూ ముగ్ధులై ఇంట్లో చేరాం. ప్రసాదు మా ఇంట్లో ఉన్న ఆ కెడువా కౌటలూ ఆ కిడువాబట్టి నేను భయపడిపోయా. కాని నేను మాదవగానా ఆతని చూడటం బట్టి నా భయం కలగా వెళుచుంటున్నాయని. ఈ మనిషిని కిడువాగా "విమలా! నందనాన్ని ఆడిపోసుకున్నా నీన్ను నిర్మూలని పట్టిగా ఈ నీ దీనావ్యయండు పడిటి పోజాలను." అంటూ మనసారా కొంగరించుకున్నాడు. నెమ్మదిగా ఆతని కౌటలని తప్పించుకొని ఆతని నువ

బుగ్గలకు నా పెదవులకు చేర్చి "ఈ దానికి అంత కంటే తేరే కొరతగది మీ సాన్నిధ్యమందు లేదు" అంటూ అట్లానే ఉండిపోయా.

ఈ సంఘటన జరిగి పదిరోజులదాకా ప్రసాదుమా ఇంటికి రానలేదు. నా గర్భిణీసంగతి తెలిసి మా అమ్మానాన్నా నెత్తినోరూ కొటుకున్నారు. మట్టి నాలో నిరాశ ఆశయాన్ని పొందింది. నిరాశతో పాటు విలిగిరాడాల్సి నన్ను ఎప్పటికప్పుడు ఉరించి వేసుంది. ఒక్కోసమయంలో ప్రసాదు నన్ను ఆనాడయం చేస్తాడా? అనే పత్తి ననించేసి. అతడు అంత విశ్వాసపూరితుడూమాత్రం కాలేదని మృదయంతో ప్రతిస్పందించి. గాని ఒక్కోసమయంలో అతడు ఆనాడయంచేనే నానిలేమనే ఆలోచన కలిగేసామిటికి నాకు ఈ చేహంమీది చెప్పగాని జనమ్యం కల్లా తోంది. చివకు నాటివలం ఎట్లా పూర్తికయ్యేనో నా మనస్సుకు తెలియనివిషయం. ప్రతిమిటికి కన్నకు మాత్రమే బాధ్యుడని భావించామి. బాధ్యుడు కాక చెప్పటం శుభహాసాం. ప్రతివ్యక్తి తన కన్నకి విశ్వాదా లభించే భావనకి తప్పకుండా బాధ్యుడేఅవుతాడు. అంతే ఈ నా పాపస్మృతు ప్రతిబలం మంచిగా విన్నపించుడనే నమ్మకం నాలో ఆవరినూడా కిల్లలేదు (ప్రశేషము)

(అనువాదం 14వ కేటి)

1990-వాయం. నీనా కిపిటికు నర్సాధ్యక్షుని. మావనెట్ట నందన ముమాని పిల్ల మిపాయలు.

భారత రాజ్యాంగ రాజనీతికవచ్చు నెల తల ములో నందన ముమానిమే నీనా సాన్నిధ్యముడు తెచ్చుకొనిచున్నావనగా అక్కడినాయకులు ఎంతటి నిస్వార్థులై చూడుడు. అక్కడికికూడా భారీ కూటమిని ఆకర్షించి నీనా సర్వాధ్యక్షుని ఆదాయములో అంతరికరంభూమిమే ఇక్కడ మనగలి చూడుడు, ఎంత విశేషమూ. అక్కడ నీనాలో సుపాలనకనువ్యమయి వాలిచ్చిన. మనవి తలబుచ్చు. అక్కడి వాలిషలను ఆనాయము ఎత్తున పదాశేడు. ఆ కొంతరాజ్యాంగం పుటి మూడుపట్లు అయినదో తేలిక అక్కడినాయకులు నీనాను సర్వసమృద్ధ రాజ్యముగా భావించి. పూర్వము నీనాదేశము అన్నముకొక కేసులుచాచి విచ్చముఅత్తుకొనేది.ఇప్పుడేకే సుకేశములకు విచ్చము వేయుచున్నది.

ఇండియా శేషమో పూనింగు కవిమనుగాను ఈ విషయం ఆలోచనకు చేయుటలేదు. భవిష్యత్తులో దెన్నగాఆలోచించి నిజమయినట్లానులు వేయుదురుగాక

(అగ్రహరిజన సౌజన్యముతో)

వేంకటేశ్వర శతకము

ఈ శతకమును శ్రీ కిషక్ ప్రసాదుగారి సంశ్లేషముననుసరించి పూర్వము, భాతి గడించిన శ్రీ చందూలాల్ బహదూర్ గారి అలువాల గ్రామమున వేంకటేశ్వరాలయమున శ్రీ-హరిపురం రామయ్య గారిచే చెప్పబడిన శ్రీ వారిచే 1160-0 రూకలు, (౧) ఒక శాలువ బహుమానము పొందినవి. కవిస్థానము- కేములప్పు, సిద్ధపేట తాలూకా, అమృతేశము. గూరికను పేరి కవిత లనేకములుగా అముద్రితములే. ఏనిని సేకరించి ముద్దించు ప్రచురింప బడును.

సీ॥ శ్రీ రమణీమణి చిత్తా సారంగ
సారంగవరద శేషప్రభాప
తాపగోస్తప వద్య దనుకోటి విరామ
రామావరజ స్పష్ట శ్రీ మహి
మ దమట్టల దురిత గురు సద్గుణవిశాంతి
శాంతి నాథు పిశాత విభవ
భవ పాశ శాసన ప్రముఖారావన
వనజనాథ రమేశ కనదు దా

గీ॥ దారిద్ర్యము భజన కుర్లభోరుషం
వీరపరివార పరిభృత మేరుక్షర
భువనపరిపాల అలువాల పురవిలోల
విగత భవపాశ లక్ష్మీశ వేంకటేశా ॥౧॥

సీ॥ మందహాస ముఖావినన నంద కుమార
మారికోటి ప్రభాకార రుచిర
చిరతై శ్చర్య సంచిత పూర్వరూపార
చారు చామిక రాకార వనన
ననకననాదన స్తననీయ గుణగుణ
గణనాథ జనక సంగతివిహార
హరికిరీట కేయూర భూషణుజ
వ్రజ సుందరీముఖ వనజమిత్ర

గీ॥ మిత్రబాంధవ సచివసమేతభాగ్య
భాగ్యదాయక రాధిక భాగధేయ ॥ భువన ॥౨॥

- నీ॥ పక్షపాతము గలిగి పరిశీలనములేక
 ధంబ్రోవ లేకున్న దొరలుమొఱలు
 పతివైవముగనెంచి భావంబులోపల
 మానముంచని యట్టి మగువదిగువ
 తన నేలువాని చింతనమెంచి నిణమున
 సరలేక చారనట్టి హయములయము
 ఘనయశంబు గడించి కలిమియుండిన వాని
 ధాత్మత్వకీనుని ధనమువనము.
- నీ॥ గరుడశేషుని నీ పాదకమల విమల
 సారిమెరుగని మనుజుని చదువు మెదువు ॥ భువన ॥ ౩॥
- నీ॥ జయజయ శ్రీ మనోజ మరందభృంగాయ
 జయజయ సన్నుని సన్నుతాయ
 జయజయ ప్లవ చుకార విందాయ
 జయజయ గోపాల సహచరాయ
 జయజయ శ్రీ కనుంజయ భక్తివరదాయ
 జయజయ సప్తశాస్త్రతాయ
 జయజయ గోపికజనచిత్తవారణాయ
 జయజయ రాధిక సయ్యతాయ
- నీ॥ జయజయశ్రీతి జనమృఖ సంస్మరాయ
 జయజయ సద్విమలగి సద్విమలహయ ॥ భువన ॥ ౪॥
- నీ॥ వసుధా వాసపు నంత నభవునను
 లక్ష్మణగతిమూల లక్ష్మణుడు
 మనతః ద్రవిడశాఖా ప్రకృతుడు
 వర్ణింప హరిదాస వర్తనుడు
 పరతంత్రి యజ్ఞాన పరతంత్రి హృదయుడు
 పై కొండచక్ర రామాయణ
 కృతులొనర్చి నెత్తికొలుచు భవనయ
 సోమాశీతముగ నిన్ద్రముజేసి
- నీ॥ సెన శతకంబు చెయ్యిపశేరినాన
 రామకవి నన్నురయ్య రమ్యచరిత
 భువన పరిచాల అలువాలపురహిలాల
 విగత భవపాశ లక్ష్మీశ వేంకటేశ ॥ ౫॥

(సిద్ధిపేట ఆంధ్రసారస్వతపరిషత్తుశాఖ కార్యదర్శి గారగు, శ్రీ వేంకట రామయ్యగారి సేకరణనుండి)

కజ్జ పెండలముయొక్క సేద్యము

కజ్జ పెండలమును టేపియోక యనికూడ నందురు. దానిని మలఖానోస్తాలో వివిధగా సాగుచేసెదరు. అనుకూలపరిస్థితులందు ఎకరా ప్లెట్రేములో గడ్డల యుప్పు తి ౪౦౦ నుండి ౫౫౦ ముసులవఱకుండును.

కజ్జ పెండలము హెచ్చాబాదులో చాలరెండవ నుండి సాగుచేయబడుచున్నది. కాని పశ్చిమ కజ్జ గల కొంతమందిమాత్రమే తమ పోటితోలుగొడ్డిగా వేయుచున్నారు. సంసానముందు నీటికొలతల అన్ని చోట్ల సగి బాగుగా పెరుగలసిన యసాధివమువలన తెలియవచ్చును. నీరు లభ్యమైనచో దాని సాగు సులభము పొడుగునా చేయవచ్చును.

నీరు నిలవ యి కపోవునట్టి యోజ్ భూమిలో నైనను కజ్జ పెండలమును చేయవచ్చును. భూమి నొక యడుగులొసమగి దున్నవలెను, లేదా తివ్వవలెను. తదుపరి చిన్న మళ్ళును, నీటికొలతలను చేయవలెను. తదుపరి వరిగ, గోటిపువ్వు మొదలగు గొప్ప మొక్కలకుచేయు మళ్ళవలె నుండవచ్చును. ఒక్కొక్క చాలుకు మధ్య ౩—౪ అడుగుల దూరమును, చాలె లో నొక్కొక్క మొక్కకు మధ్య ౨—౪ అడుగుల దూరమును యుండవలెను. సాధారణ భూములలో మొక్క మొక్కకు ౩ అడుగుల దూరముమాత్రమే చాలును. కాని సమవల భూములలో ఆకు లెక్కి వగా కలుగునుగాక ౪ అడుగుల దూరముండవలెను. కజ్జ పెండల కొమ్మలనుకలను నిక్షిప్తమారమున మళ్ళలో నాటి, అవి చిగిచ్చ మొక్కలలో పికిటిన్నర నెలకు మొక్కచుట్టూ మట్టి చేర్చవలెను. అనగా మొక్కల చాట్లు గట్టుగానై వాటిమధ్య కొలువల్పొడును. లేదా భూమిని గట్టుగాను కాలువలగాను చేసి, కాలువలలో తునకలనాటి తదుపరి తునకలు చిగిచ్చవచ్చుదు గట్టును చెరిపి, ఆ మట్టిని మొక్కలకైపు చేర్చవచ్చును. ఎక రానికి సుమారు ఆరనిమిదివేల సునకలు నాలుటకై కొనలనియుండును. గమనింపవలస యొక ముఖ్య విషయమేమన నొడ్డుగురువుగాని కంపోస్తుగాని పొం నికి సగినంత చేసి మట్టి పదులొడులుగా నుండుటలు చేయవలెను. అందువలన గడ్డలను త్రవ్వుటలో సులభ మగును.

ఎరువు:—కజ్జ పెండలమునకు బొడ్డియెరువు, కం పోస్తు మొదలగు పే. నియపుటెరువులు, యుత్తమము గానుండును. బాగా బూనివేసినచో మంచి ఫలి తమునిచ్చును. ఎకరానికి సుమారు ౨౦ బండ్ల వొడ్డి యెరువుగాని, కంపోస్తుగాని, యవసరమగును.

నాలుట:—కజ్జ పెండల కొమ్మలనుకలను చెటుకు నకువలె నాలుటకై తయారుచేయవలెను. మూడు నాలుగు గుంపులు లేక కండ్లుగల సుమారు తొమ్మి దగుళిమల గాడుగల కొమ్మలనుకలను, భూమిలో నిలుపుగా నొకటి రెండవగు:ములలోతు సుగ్రచ్చవలెను. తునకల వెక్కువలోతు నాటినిచో కోతనమయ మవవుదు యిక్ష్వాండికలుగలను. జూన్ నెలలో వర్షా సంభవమగు గాక తునకల నాలుటకడి యుత్తమ తరుణమయ్యున్నది.

భూమియొక్క సీతిననుసరించి రె. సుపర్యాయ ములు కలుపులియుట, రె. సుపర్యాయములు మట్టి చేర్చుట యవసరమగును. నాటిని పికిటిన్నర నెలకు పిమ్మట మొదటిసారి కలుపు, తదుపరి రెండు నెలల పిమ్మట రెం. వసా కలుపు తీయవలసియుండును.

నీరుకలుట:—పగా కాలము గడచినపిమ్మట తున కల నాటినిచో, నాటినివలెనే యొకసారి, వారము గోజలతరువాత మనోసాధి నీరు కట్టవలెను. తదుపరి యొకటిన్నర నెలకు మూడవసారి నీరుకట్టవలెను. అటు పిమ్మట భూమి, వారావరసాధితుల ననుసరించి మూడు నాలుగు వారముల వ్యవధితో నీరు కట్టుచుండవలెను.

సంకుకోత:—కొమ్మలనుకల నాటిని ఆరు, ఏడు మాసములకు గడ్డలు కోతకువచ్చును. నాటి నవ్వు డప్పుకు కొయుచు భూమిలో ౧౨ నెలలవఱకు నిలవ యుండ నివ్వవచ్చును. వదులగులుగా నుండు భూమిలో పూర్తి మొక్కను చేతితో నెత్తునిగా పై గంబ గడ్డలు కోయవచ్చును. గట్టిభూమిలో మొక్క చుట్టూతొవ్వి వేరుగడ్డలకు చెల్లి తగులకుండా బహు జాగ్రత్తగా పైకి తీయవలెను. గడ్డలకు చెల్లితగిలినచో నవి త్వగలో చేపపోవును గడ్డలను తొవ్వివ వారిము గోజలలోగా నాటిని తియకై యు ౪ యో గించ వలెను.

కర్త్రపెండలం వాడేపద్ధతులు

కర్త్రపెండలం మనేది ఒక గడ్డ. దానిని వివిధ ఆహార పదార్థములుగా తయారుచేసి బియ్యంతో బదులుగా నాడవచ్చును. కర్త్రపెండలంతో గుచ్చి ములిన తిను బండారములను చేయవచ్చును.

భోజన ఆనవాసములలో కర్త్రపెండలం మసాలా కూర బాగా వుంటుంది. ఆ కూరను తయారుచేసే విధానం యిలాగు ఉంటుంది. ఆరపాను కర్త్రపెండలం గడ్డలను తీసుకొని పొటుతీసి చిన్నచిన్న ముక్కలుగా కోయవలెను. వాటిని ఉడికించి వార్చి, వేగించిన ధనియాలపొడి, మిరిపకాయలు, గర్రమసాలా, పసుపు, ఉప్పు వీటిని ఆ ముక్కలతో కలుపవలెను. కొద్దైన దంచి తీసి పాలలో వేడి నీరు కలిపి ఆ పాలను పెండలం ముక్కలతో కలిపి నీరు యింకా చాకా నిప్పుపై ఉంచి ముక్కలు మెత్తగా కాగానే కూరను దించి పెంటనే దానిలో చుక్కలుపని కొద్దైన పాలు ఒకగన్నెడు కలుపవలెను. ఉప్పుడు ఆ కూర సాధారణ మాంస కూరవలెనే ఉండును. పన్నెగా తోగిన ఉల్లిగడ్డ ముక్కలను, ఆవాలను, కరవేపాకును, కొత్తిమీరి వగైరా ఆకు కూరలను ఆ కూరముక్కలతో కలిపి పోపు చేయవలెను.

కర్త్రపెండలం ముక్కలు ఉప్పేరి, చిల్లుగా తయారు చేసినయెడల రుచిగంగా కరికెలాడుకూ లేనీటి ఫలహారమునకు బాగుండును. వాటిని చిన్నగానూ పలుచగానూ తరిగి నేతిలోగానీ, నూనెలోగానీ

వేగించి ఉప్పు, మిరపపొడి తగినంత కలిపి రుచి కరంగా తయారు చేయవలెను.

దీనిని తయారు చేసే మరియొక్క పద్ధతి యేమంటే ఆ ఉప్పేరి ముక్కలను వేగించుటకన్నా ముందు సగం ఉడికించవలెను. తాజాగా తరిగిన ముక్కలను నీటిలో ఉడికించి కడిగి ఎంపిలో యెండవేటవలెను. సగం ఉడికి యెండిన యీ ముక్కలను నేతిలోగాని, మంచి నూనెలోగాని వేగించి తగినంత ఉప్పు కారం కలుపవలెను. సగం ఉడికించి యెండించిన ముక్కలు చాలా కాలంపాటు నిలువ ఉంచుకోవచ్చును. అవి నూనెన్నప్పుడెలా వేగించి ఉప్పుకారం కలిపి తిను వచ్చును.

కర్త్రపెండలాన్ని పిండిచేసి ఎప్పుటికైనా వాడుకోవడానికి నిలువ ఉంచుకోవచ్చును. ఆ పద్ధతి యేమంటే కర్త్రపెండలాన్ని రూపాయి పైల్యులో సన్నగా తురి కడిగి మిరిపకాయల పైగా నీటిలో వాన చెట్టి తీసి బాగా నీరు గుండేదాకా కండుమూడు గోజులు గుండ్లయె పై చెట్టి దంచి నూక, పొట్టు, వార పొయ్యెలగు జ్వలించి ఆ పిండిని నిలువ చేసుకోవలెను.

ఈ పిండిని బియ్యపు పండ్లతో గాని గోధుమ పండ్లతో గాని దానిక పావు భాగం దాదాపు కలిపి రొట్టెగాని, చపాతీ గాని యింకా యితర తిను బండారములు గానీ చేసుకోవచ్చును.

- - -

క పి !

అలాంటి భర్త మార్కెట్లముల ఉయ్యాలూగు రాజుగనా
కేల నద్దెవనాత పుష్పగత భృగీ చాగుశృంగార పీ
శాలార్యుల న్మునుష్యకోద్ధత రివస్యక్కార యు కానిముల్;
మూలనోయెను పూరికొనెనొకచో సూర్యుడి ఎల్లప్పుడు-1

చాచా శాసన కామినీ సుమన్యును ప్రభైత్రిక్ మన్తవ్యయీ
భ్రాతృష్ట్రపసయ: వాత నిహితా న్నాద్యాతి మృద్యాలుఘా
ప్రేక్షాదాయక గోస్తనీ రసమయల్ దీపింప నోరూర్పగా
తాచాకల్పచిత్రేతి వాశటికి కర్ణ స్తన నీపాట్లలో-2

భాషాచేవిలి వాస్తవస్థులకు శ్చైత్ర కేయా లశ్శాల
శ్రీమ వంబానగం నిల్వడిట యా శ్రేష్ఠాంబ నిష్పచ్చ్యం
లిషన్మాత్రం కింతె మిన్నగను నీయింట వసియన్ గదా
దోమచేమి ? ఋషిశ్యామిన్ గలుగుచే లోవీధి నీకుండగ-3

శిలీకలులేవు, సంపదల చిహ్నాలు లేవధికార ముద్రీకా
ప్రబలములేదు, వాళ భటన్యములేదు, నునః ప్రమోదమున్
గుండులున కూర్చి, పద్మశము కొల్లులుగాడు సత్కవిత్వమే
యునును ? వచన్యన సహా ఏది దీనికి సాక్షిచూడగ-4

నీదు హాసు కవిత్వము నీ లోము

ని హితుల కవిత్వము నీ గమ్మ

నీదు శ్లేయము కవిత నీ నిఖిల సుఖము

నిదు నీదు కవిత్వము నీ జమరయగ-

5

శ్రీ పైడిమణ్ణి వెంకటసుబ్బారావు.

అద్భుత ప్రేమ అందసి లేదు!

రచన: శ్రీ రాచవీర దేవర

స్వల్పగ్రాండ మండలాంతరమే మేఖలమును ధరించిన సుందరవారిగత్తుమువలే మత్తాకొరమున దట్టమైన ఉన్నతి తాటివృక్షములతోను, ఉపవన తటాకములతోను వొప్పియున్న పల్లెసీమయొకటి. అందు కాలపర్వతుల ఎనుసరించికొబ్బోలు ఒక జమిందారు సృజనీవృత్తే చేలాదిదబ్బును వ్యయపూచి పజల యానోగ్యమునకు దొవధాలయమును నాగ జ్ఞానాభివృద్ధికి వాచినాలయము, వ్యవసాయమునకు మూలమైన పశువుల యానోగ్యమునకు సుకువృద్ధ్యశాల, బాలికాపాఠశాల, వయోజన వాత్రోపాధిశాల, వీటన్నిటికిని ఆశ్రయముగానుండును కు సర్వోదయ ఆశ్రమము నొకదానిని స్థాపించిండును ఆ జమిందారునకు ధర్మకర్తయును బిరుదు ప్రాపించియుండెను. ఆశ్రమ నియమావళి ప్రకారము ఉదయము ముగిసినవ, మధ్యాహ్నము సూర్యియట్లము, సాయంత్రము దేవ ప్రార్థనాది కార్యక్రమముల ఎవరెగతకు జయచటి కార్యక్రమము జరిగేవారు.

ఆ కార్యక్రమములలో ఒకటిగ ముఖ్యమాయములు 'రాజ్యం'. వీరుసంస్కృతాధి కన్నక పొంద ప్రాథమిక విద్యలందు ప్రావీణ్యమును సాధించి యాగ్యమున సదాచార సమ్మతముగలవారైయుండరి. వీరివయస్సు ౨౦. నవమవ్యవస్థతో కళికలొడు గుండ్రని మేఖ కాలతి, కట్టుకట్టమును శరీరావయవముల ప్రసిద్ధిలో యుండరి. శ్వసనలవర్ణము, 'సత్యాయ మితభాషణం' అను సూత్రమునుసరిచి, అపరాధమైన మాటలతో ఇతరులలో నాడువాను. వీరు ఆయా శ్రమ నిత్యకార్యములలో ఉదయము (1) హరిజనసేవ, (2) ఆశ్రమ పర్యటన, (3) సూక్తిముఖ్యము, (4) సాగ్రహిత వరీక్షల నొసగు విద్యార్థులకు పాఠములనుచెప్పడము (5) గంధాలయమును సరిమూచుకోవడము (6) దేవప్రార్థన తీయించడము, (7) రాత్రి వయోజనపాఠశాల నడిపించడము, (8) ఆగ్రహారము, తిండి వేడువజామున గొంగిలకు విద్యార్థులను నిద్రలేపి పాఠములను వల్లించడము. ఈ కార్యక్రమములు వీరిపాలిటికై యుండె

డివి. పిటిని సక్రమముగా నడుపును వీరు క్రమేణ గ్రామపజల యనుగాగ విశ్వాసములకు పాత్రులైయున్నారు. పిటికి వీరి యాచరణములే కారణములు.

రాజ్యంగారుఆశ్రమంలో సేవచేయడము మొదలు ౩ మాసములు గడిచాయి. అంతలో బాలికా పాఠశాలను ఆక్కడ నడపడానికై కస్తూరిబా గ్రామసేవా కేంద్రమునుండి వీరు పంపింపబడ్డారు. హైదరాబాద్ నగరమునుండి పంపబడ్డారు. అందులో ఇద్దరు మాత్రము ఆక్కడ నిలిచిపోయారు. పాఠశాల ఆరంభమైంది. ఈ బడి పంతులమ్మలందు ఇల్లు రాజ్యముగాదు గృహమునకు ప్రక్కనే ఉంది.

ఈ ఇద్దరులో వేదవాంశేయ పార్వతి. వయస్సు 15. కొంత స్వభావము గలది. పిన్ని ప్రాయమునకే పతిని కోల్పోయినది. ఆచార శీలములతో అప్పుడే వరకు తిలనామమును సాగక పరచింది. విద్య అంతంతే ప్రాయము నడువకు కొద్దిగ వచ్చును. కాని పాఠశాల పోయడములో, కుటుంబంలో, నూలు బట్టలను అల్లటలో (బనీండ్లు) చాలా నేపిరి.

చిన్నవాంశేయము 14. అల్లరి పిల్లను, వివాకాగణమున ఇతరులతో సంభాషించుచును. మాదావిడిగా తిగిగిడును. తెల్లు, ఇంగ్లీషు, కాస్త హిందీ గూడ నేర్చి పఠ. ఎన్. సి. విశ్వప్రాయసమును చక్కగా జేసియుండెను. దేవవాదాలో కొద్ది గోళులండి లే ఒక రెండు నవత్సరము లుండి వయోజన ప్రేరినింగుగా పాఠియుండెను. లతావద్వత్మైన దేహవ స్వర్ణకాంతి గలది. రెండు జడలు వేనుక ముఖపద్మమున సూర్యుడు ధృంగముల జోలు కనీవికమున దాడిమ్మ విశ్మలంబోలు వంత పంకిలొ మడిగో లే ఎదురుగో ప్రక్కన ఒకదంతము సరి సూడిగా ఉండి ఒక సారి ఫలమును నన్ను ఎట్టిని తిలకముతోను ఒక సారి న్యస్త్రీక చిహ్నముతోను చంద్రాకారము వక ముగాను త్రిసూలము మానెరి గల పిల్లము మని పాఠ అలంకిరించెడి. కన్నులకు కొటికను, ముఖమును స్నో పాడకు లేపించుకొని యుండెడి. నినిమా నటివ

కన్నులకు అందముగా ఆగుపడేది, దిగించి కట్టిన కుచములు. సన్నని నడుము, తాంబూలవర్ణము బోలు కనికమలములు గలిగి నోజుకో విచిత్రమైన దుస్తులను ధరించి, కాలికి చెప్పులు వేసికొని, ఒకసారి డాక్టరు గారితో కాస్తా ఇంగ్లీషు ముక్కలతో మాట్లాడడము రాజ్యంలో నయవినయమున తేనెనీలకు పలుకులతో పలుకరించి మాట్లాడడము. ఒకసారి కౌంసెలరు గారితోను, మరోసారి పశు డాక్టరు గారితోను మృదువైన తెల్లభాషలో మాట్లాడేది. ఈమెపేరు 'నిమ్మల' పేరునకు ప్రతీతికలముగా చుపల చెప్పెను. ఈమె గొండు గర్భమును గ్రామపుజలందరి హృదయములను కలత జేసెను. ఈమెయే నున కథా నాయకియగు 'నిమ్మల'. ఆశ్రమనిబంధనములకు విని సంబంధించిన వాగునటచే ఆశ్రమము క్యాంకిర్చి యొక 'రాజ్యం' తో కల్పిసేవ నభ్యేషారు: నోడరగా తిరిగేవారు.

డాక్టరు గార్లు రాజ్యంపై చాలా ప్రేమ. రాజ్యం, చాలా మంచివాడు; నాలుగొక్క మంచి విజ్ఞానమును సంపాదించాడు. ఆచార కీలములు గూడ మంచివేయని పంతులమ్మలకు డాక్టరు గారు చెప్పడము పంతులమ్మలకు రాజ్యం చాలా విశ్వాసము కల్గినది.

కావుననే ధన్యుకర్త గారి మరయు డాక్టరుగారి ఆజ్ఞానుసారము నిమ్మల పాస్వములు ప్రతిరోజు ఉదయము హాజరు చేసకే రాజ్యమును వెంబడించిని హరిజనుల కడకే హరి గృహముల ఆబాల నోపాలుల పడుకుని నయవినయముల బోధించడమే గాక హాజరులు ఆలస్యముగా లేమ పనిపాటలో నిమగ్నమై ముఖప్రదానము ముగిసిన తరువాత రాజ్యం తానే ములు ఉంటు అనకుండా చాలా మార్గములకు విడుగు జెందక 'మీరు మొదలు ముఖప్రదానము జేసుకొని కలదు. అంతకు ముందు మీరు చేయగలను' అని దండెవారి నోకళ్ళను చూస్తూ దండము. ఇది నానిలిగించి వివరము, తొక్కునూరే వారిని తొలగించి తాను నూరడము, చక్కములను పాడము చేయుచున్నవారిని తొలగించి మొదలు ముఖప్రదానము చేసుకొని కలదు అని భావిస్తుండి గుర తోడిదివ్వడము: వారిబాలబాలికలను బళ్ళకు సంపదము, బాలబాలికలకు పంపడము తనగూర్చి భావించడము, స్వతః వృత్తి పనిముట్లను తానే చేయుటచే రాజ్యముపై నిర్మలకు విశ్వాసము కుడి, అనురాగాంతుకముగూడ అంకురిందింది. ఈలానే నూత్రయజ్ఞములోను, సాయంత్రము ప్రార్థనలోను, గారిసహితము డాక్టరు చంద్ర

శేఖరంలో బాటు రాజ్యంలో కల్పి తెళ్ళకు ఉపవనముల కరిగేవారు. ఒక్కొక్కసారి రాత్రి పాఠశాలకు గూడా విచ్చేసి రాజ్యంలో కల్పి మాట్లాడి నిర్మల పార్వతి వెళ్ళిపోయేవారు.

ప్రతిరోజు ఉదయము లేవడముతోనే రాజ్యం యింటివారెవ్వరు అక్కడలేనందున స్వయముగా లేచి గదిని సరిశుద్ధి సమర్పరసములు చేసుకోవడము నీర్వు తెచ్చుకోవడము సాకముగ సినపనులో వడము తానెరిగేవారునేన. ఒక నూతిలోని నీరు రాజ్యం పంతులమ్మలు వాడును సేగుగూడా. ఈ బాధ్యతలన్ని మివెనా "అయ్యో" అని ఒకమాట స్పట్టానువదలింది నిమ్మల. అవునంటి అన్నాడు రాజ్యము.

ఆశ్రమం మకాదిలో రాజ్యం అమ్మ. అందు ఆద్యాలనివాడకటి, మరోభటి అద్దాలనేనియవాగింధరాజములతో నిలయున్నది. ఆదామకుత్తీలు లేబులు సాదానీర్వేతో గుం పంకిగా ఆమర్చియున్నది. అది ఒకతెల్ల నిమ్మల రాజ్యంకూర్చిని ముడున్న ముగ్గెలోని ఏమేమో నానియుచున్నాడు. అంతలో చిరునవ్వుతో కళ్ళకళాదేముఖముగో మూర్తి భవించి నిమ్మల. తాను తిరువానన్న అద్దంలో ఆమధమును చూచుకొంటు తెలవెంబుకలను నిలచేదంటు సులుకునువ్విడ. రాజ్యం ఒకసారి ముఖమెత్తిమాచి చిరునవ్వుతో "హా బాగున్నాడుకండి. మీ కంద్వమునకేమీ చేచి తిముఖాని మోగించిన" అన్నాడు. "అత నిజంగా అలా ఉన్నావా." నిమ్మల అని పరీక్షించుచు అంది నిమ్మల. ఆవునుకన్నాడు రాజ్యం.

'రాజ్యంలో పని చేసినాను హింద సేర్వకా' అంది నిమ్మల పంతులకున్నది, అన్నాడు రాజ్యం. ప్రతిరోజు మధ్యాహ్నము నిమ్మల పంతులకు సాస్యోగో బాటు రాజ్యంవనదికివచ్చి సొందిపాములను తీసుకొనివెళ్ళేది. అప్పుడు ఉదయమో లేక సాయంత్రమో రాజ్యం వచ్చి, మంచిసీతాగో లేక చూతీలను మెక్కివెళ్ళేదిగూడాను. ఒకరోజు పాఠములు తప్పినను తప్పవచ్చునకాని చివరికి మంచిసీతాగోగనిదే వెళ్ళేకాదు నిర్మల.

ఉదయ మొకనాడు నూతిలోనుండి కడవలో నీరు పైకి తెస్తూ ఉంది నిర్మల. రాజ్యం ముఖ ప్రదానసాన్నిములక నూతిలోకి దిగనూ "మెలగండి, అన్నాడు రాజ్యం. 'మీరేమెలగండి' అంది. సరేమీకు భారముందికదా కాలుజారి నూతిలో..... సరే మీరే మొదలుపెట్టాలో నేనేపడ్డానోచూద్దాము, అని వక్రో

క్లిగ్గానుడివింది. ఈ వచో కిని రాజ్యం గ్రహించాడు.

నిర్మల, రాజ్యం ఈమూడు సమయమునవచ్చి ఏమండీ నాకు ఈతన్నేర్పగా? అంది. ఎందుకున్నేర్పను అన్నాడురాజ్యం. అలానే ఈతన్నేర్పను పరిగోజు విచారింపింది. రాజ్యం లోకమునకు వెచ్చి లేపు మాపు వేతనానికి తోల్పేల్లి నేర్పరానని దినాలు వాయిదా వేయడం సాగించాడు. నిర్మల ఒకసారి “నన్ను ఈదడానికి తోల్పేల్లివా? లేదా?” అని మరలము పట్టింది. “జనాలు పనుచుకుంటానో? నిర్మల?” అన్నాడు రాజ్యం. ఏమంటే భయమే? రాజ్యం జేమిటి? మరెక్కడేమిటి? అని నిర్మల గా జరాలు చెప్పింది నిర్మల. కొర వానితోకొనడం కష్టమింది.

ఒకప్పుడు నాయకత్వము కి గల అందరి నిర్మల రాజ్యం గదికి వచ్చి అందరి ఇంకా నోట్ల మాట్లాడిన పదం “మీరు కేవల అందరి ఇంకా నోట్ల మాట్లాడిన గుండెను గదా? గుండెనటు నా జీవము నుండి నున మెరుపును ముఖజీవము నకుబకొందును. ఏమంటారు?” అని. మంచి, అందరి కానియ్యి అన్నాడు రాజ్యం.

సాయం ప్రము కిని అందరి దానియగా? నిర్మల రాజ్య నిర్మల అలా రాజ్యం మెరుగు అలా అందరి కూడ అందరిగా కాని అందరికే వల్లి గాన సమీపమున నున్న నాని అందరికల వేల వల్లిక ముగా నొచ్చిని వదలగా నొచ్చిని నిర్మల కొకే నాని. దానిని చూచి కేపు నాని తెలుగు క్రింద గిములెన పద్యములగా వచ్చి వాటి నానాకములను చెప్పేవారు. చుట్టరి రాజ్యం నాని తెలుగు తెలుగు కొనా శ్రీ గానకములను పద్యములను విడివేయ నుని అందరి పోయి నాని అనా మాతంపువు కనలయ నానాన్నా అని నకు, అనాన్ని అత్తమ్మ ను కవమనా నాన్ని అని, అలా నిర్మల కిని అందు పసాన్యతి పున అని కాదాను గాన అందరి నిర్మల శ్రీ గాన జ్ఞానములను మోసింది చూచి అమ్మలని విడివేయని అందరి అందరి అందరి వచ్చి నిర్మల కొస్తా ఆ మంచి నిర్మల వేదం అందరి అందరి గుండు కొని వేదం పనుమలన పానాలులు అందరి ద్విత్వమును మోచి గానమున కను అని నానలయ లోని పాహ వేదనకుతోడ కానంతుల కాకత వేదంలో పనుమలని తనకు అయినను లేపు నాయుత్పత్తి ముగా అనుక ఆ సందర్భమును తన మిటులయందు తెల్పగా నిర్మల అట్లనే నిర్మల లేచి కూర్చుండినది. అసమయమున పక్క చల్ల నుండి లేచిన కని

కాయను అక్కడనే కాల్చి చుటు కూర్చుండి తిను సమయమున, పాగ్గతి, నిర్మల వివాహము ఇంతలో జరుగుతుండేదా అంది. అలా తెల్పింది అన్నాడు. తల్లి గారు పత్రిమునాగిరారు అని పాగ్గతి. “నిర్మల నీవు పెండ్లియాడే మహాశయమేదా?” అను పశ్న వారిలో బయలుదేరను. “ఎవరైతే నేమి. నాకు చక్కగా చదివిన వారై కళలనుకులయింపిన వాలును. నాకు బాతిమతముతో అక్కడేదండి”. అన్నది నిర్మల. “అలా కాదు నా పేరేమో తెల్పక, కళలనుకులయింపిన మహాశయమేదా? నా పాపమునా వే? అలా అయితే మరెక్కడ చదివే కాశ్యురనే విద్యార్థిని పెండ్లియాడవా? మరే? అని వేదాంతముగ మాట్లాడ గాని అవిదను కేవలవచ్చి “అక్కడేమింటి. మన ఉచ బాతి కేవలకపోవేగా అంది”. అంటే బాత్యామోనం నునకు ఇంకను ఉండన్నమాట “అక్కడ మాట్లాడుకున్నావు” అన్నాడు రాజ్యం.

నీనాలు సంప్రమాసము నచ్చినందున రాజ్యం తన ప్రియని కొకే చిక్కిని తియ్యిని గొప్ప గొప్ప పంపక కనిపించాడు. కని అలాగే సిక్కియని గదికి నిర్మల నారేద. కానమేమో తెలియదు. అలా రెండు అందరి వాడు. రాలేదు. ఎందుచూచిచూచి తానెనినీవేదాడు. మూడవగా. ఆ మూడవగానే ఆశోమానికి మంచి నాని గొనిపోవులనై పక్కన ఒక చిరున (చిరున) దెలుగు గోపవలే విచ్చే నిం. ఒకమాన అప్పుడు రాజ్యం కిటికీలో నుండి పొంచిచూచి “ఏమిటి. ఏమి చేయుచున్నావు” అంది. నా నిర్మలకులయ నే వేదమునానాడు. అలా అంది రెండుమాను గోలలనండి మాట్లాడికి నానకము లేదా? కాదను, ఎవరైనా... అన్నాడు? అదేమి లేదండి. నాకే కాదు నీకు కాలేదండి నిర్మల. నేను మీ కొనిని మొన్నటికొక నీతానల సంప్రకం కొని యు చిరిని, ఎందుచూచిచిరి మీరు రాలేదు అన్నాడు రాజ్యం నా నాకొకా, సంప్రకం కొని యు చిరున కిరా? అని తిని అందమైన ముఖపద్య మన నానీ వేయను. పండ్లను కనులెన అట్లను ఎటు రెన నన్నని నేనియలను చుట్టినను నా పండ్లతో అడిగి “అలా అని రేపు మంచి కొనిఉ. చిరి. తప్పకుండా వచ్చేస్తాను” అని నూతికి వచ్చి ను తీసుకొని. సినిమా పాలలను నునకు పాడుకుంటు. నిర్మలకి సాని ఆప్తునపు తిరిగి మోయనుంటూ వచ్చింది. రాజ్యం గాభగాతో అవిక వలపు వయ్యాగములను మాను అందించాడు. (సకేమ)

వార్తలు - విశేషాలు

సహకారపద్ధతిపైన కుటీర పరిశ్రమలు

హైదరాబాదు ప్రభుత్వము హైదరాబాద్ సీరిస్ డ్రాబాద్ నగరాలలో సహకారపద్ధతిపైన కుటీర పరిశ్రమలు స్థాపించారే అనేవిషయముపై నుంచి ఆలోచనలు చేయుచున్నది. కుటుంబములు, గిరిగిలు, ఊళ్లు, నవారు, బాద్మి, పేనుట, అల్లకపువసులు చచ్చిములతో వస్తువులచేయుట, వడ్డినిము చేతితో తయారుచేసే కాగితము, ఈ అడపరిశ్రమలు పెట్టుమొదట పంచవన్నప్రజాశాసనంబు ఎన్నుకొంటాయి. ఈ పరిశోచులన్నీ ఒకేసంఘమునకు సంబంధించియుంటవి. మొదట పరిశ్రమలు సంఘసభ్యుల కండ్లలోనే నెలకొల్పబడి పనులు అంధముకాగలవు. వీటి కన్నీటికి ఒక కేంద్ర కార్యాలయము కూడ గలదు. అన్ని పాఠశాల చేతిపనులవారికి అచటనుండి ముడిపనులు అందజేయబడుతాయి. సమయగూడ అచటనే నిలువయుంచబడుతాయి. ప్రభుత్వమునుండి మంధిసరకులు తయారుచేయుటకు అడ్డు వచ్చినట్లు నిపుణులైన పనివారిలను పరిశీలించి పనులు చేయించుటకుగాను పెంటల్లేననుచుగాను కార్యాలయము కేంద్రంగా యుండగలదు. ప్రభుత్వము హైదరాబాదు చక్క కారులసంఘము, ఇనాప పనివారిలసంఘము, పెంటలు వేరుకానులలో పనిచేయుచున్నవి. ఇప్పుడు గోమంది పనివారిలు ఎన్నెన్నన్నారు. 1911 లక్షలు తయారుచేసిారు.

పాఠశాల పాఠశాలల యేర్పాటు

హైదరాబాదు ప్రభుత్వ విద్యాశాఖ వారు పాఠశాలల బాగు పనులుటకు కొత్త పాఠశాలలను యేర్పాటు చేయుటకు గాను అనుమతి యిచ్చినాత. పరంగలు జిల్లాలో పాఠశాలలను నివారకు తెచ్చినారు. కొత్త పాఠశాలలను యేర్పాటు చేసినారు. మహబూబాబాదు బాటికల పాఠశాల, నిమ్మం; యమున గండ్ల ఇది మహబూబ్ నగరం జిల్లాలో నున్నది. గుల్బర్గాజిల్లా మహంగం బాబర పాఠశాలలను కేంద్ర పాఠశాలలుగా మార్చినారు.

పాఠశాల జిల్లా పాల్వంచ, తిరుమలగిరి చిదరుహలి వేడు బాబు పాఠశాలలను సవరింపజేసినవచ్చినారు. గోడు జిల్లా మోమినాబాదులోను నిజామాబాదు జిల్లా జంగం పల్లి లోను పాఠశాలలను పనికు పాఠశాలలుగా మార్చినారు. ఉప్పానాబాదు జిల్లా నల్లినల్లిలో కంఠు చాలికి పాఠశాలలను ఏకం చేసినారు. జమిన్దారుల ముఖీరాబాదులో గూడ చాలికా పాఠశాలలు కే. డు. కే. డు. గా యుండి ఏకము చేయబడినవి. వరంగల్ జిల్లా నల్లినల్లిలో పన్నీ జిల్లా పూర్ణాలో కొత్త పాఠశాలలు స్థాపించుటకు అనుమతి యొనగలవి.

11 వ మోజు పాఠశాలలను ప్రభుత్వము కొత్తగా స్థాపించిరి. నూరు పాఠశాలలు గతి సంవత్సరము తెరువబడినవి. 15 వ మోజు పాఠశాలలను గాగిల్లు వారికివి.

[మెదకజిల్లాలో యునిజనుసున్నతో తెలియదు. విద్యావిధాన క్లిషీ సలభాగ్యము మెదక జిల్లాకు లేదేమో. సంపాదకుడు.]

శ్రీకృష్ణకుమారిగారి 5000 ఎకరముల భూదానము

హైదరాబాదు వాసిమంత్రి శ్రీ శ్రీ మహారాజా కిషన్ వసాదుగా గురజాద్గుడిని మహారాజయని పేరు గాంచినందుకేను. నిరంతరము దానముచేయు కుడి చేయి కిషన్ వసాదుగా గురజాదు సహిష్ణుత్వ దహన కాలమున దహి సుబడి యజ్ఞేయంజెసిని హైదరాబాద్ లో యంబ వాడుకొనిరి. ఇట్టి మహాదాత కుమార్తె శ్రీమతి కృష్ణకుమారి ఆస్థాన వినోదాభావ గారికి మద్రాసు రాష్ట్రములో తనకున్న 10,000 ఎకరాలలో సగముభాగము భూవిరాళిక్రమ ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

సూర్యకిరణములచే వంట వండుట

మన భారతీయ శాస్త్రవేత్తలు సూర్యకిరణముల చేతి వంటచేయు విధానము ఇటీవలనే కనిపెట్టినారు.

సూర్యకిరణములచేత వంటచేయు కార్యమున యుత్తీర్ణత గాంచివారు. భారత ప్రధాని శ్రీ నెహ్రూగారు గూడ ఈవంట తాను భుజించివట్టు కాశీలో జరిగిన సమావేశమునందు ప్రశంసిస్తు తెలిపినారు.

30జనవరి గాంధీజీ స్మారకదినము

మొదటజిల్లా సంగారెడ్డి పూచామిలు చుంతిగానడి గాంధీభూమి స్మారకదినము పాటుకొనెను. పద్మ మందిరమున ప్రధానరామకెంగుగారి యాధ్యక్ష్యమున పూజ్యబౌద్ధాశీగాజి స్మారకపథి గావించిరి. శ్రీ హి మిల్లయ్య, గోవింద్ సాడ్, శ్యామసుందరు, బసవ రాజు బసప్ప, కృష్ణమాచార్యులు, కాంగ్రెసు జిల్లా ఆధ్యక్షులు ఉపన్యాసములు గావించిరి. గొల మల్లయ్య గారి న్యాయనిర్వాహకరాజాగారిం జను భిక్షులు సహా ప్రార్థించియును సమావేశాంతరమున సభ్యుల భిక్షు రిసమున మునుగునట్లు పాడిరి.

మొదకుజిల్లా పరిషత్తు శాఖా కార్యకర్తల సమ్మేళనము

జిల్లా విద్యాశాఖాధికారిపై విశ్రాంత జోగిపేట, జనవరి 22

మొదట జిల్లా పరిషత్తు పరిషత్తు శాఖా కార్య కర్తలు 22.1.55 న జేరిన సంగారెడ్డిలో సమావేశమై చేసిన తీర్మానముల సారా శము ఈ క్రింది విధి తింపు బడుచున్నది.

“ఈ ప్రజా పభుత్వ కాలములో పతి గానును లోను విద్యాభివృద్ధి ప్రాంతీయభావ, అనుగా మిత్ర భావకు ప్రాముఖ్యత కలుగుటకై ప్రాథమిక పాఠశాలలు నెలకొల్పుటకును, ఆయా పాఠశాలలో

ఆయా ప్రాంతీయ భావలో అనుభవము గల ఉన్నత విద్యాయులకు శాశ్వత మందిని నియమించుటకును బా బాలికా పాఠశాలలలో ఆంధ్ర సాంస్కృతిక పరివర్తి యొక్క చాఫ్లమిక, ప్రజావేద పరిక్షలలో ఉత్తీర్ణుడై వారిని ఉపాధ్యాయులుగా తీసుకొనుటకును ఏర్పాట్ల చేయి పభుత్వము వారిని కోరడమనది.

నేటి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో వయోజను లిటింకు మార్కు ముఖ్యమైనది. కావున అట్టివా విద్యాభివృద్ధి పాటుపడుచున్న ఆంధ్ర సాంస్కృతిక పరివర్తి సంపత్తి ఆర్థిక సహాయము ప్రభుత్వమునా కావించుటకును ఈ వయోజన విద్యకై పాటు పడి చున్న పరిషత్తు రెయిక్కు కార్యకర్తలకు, జిల్లా విద్యాశాఖాకర్తలకు తగు సానుభూతి, సహకారముః జాతుపట్టు విద్యాభివృద్ధి తమ అధికారులకు తగ్గు సూచనలను సంపుటకు ప్రభుత్వము వారిని కోర మనది.

మొదటజిల్లా విద్యాధికారి జిల్లా విద్యా విషయన లోను ప్రాంతీయ చానాభివృద్ధికిని ఉపాధ్యాయ విరూపకములను గురించియు, న్యాయమరిముడై నిర్ణయముల కావి చిందున నానిని ఈ స్థలమునుం నెంబనే మార్పు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోర మనది.

ఆంధ్ర సాంస్కృతిక పరిషత్తునారు పాఠ్య పరీక్ష వికలలో నులభిముగా కొను గుంధములను పాఠ గుంధముగా ఉన్నట్లుచేసి విశావ పరిక్షాధ్యక్షుల కును పరీక్షాసమును తొలగించుచు కేంద్రీ సాంస్కృతిక పరిషత్తును కోరడమనది.

మొదట జిల్లాలో పై పరిషత్తు యొక్క కానిల వివిధా నెలకొల్పుటకు గాను తగిన కృషి జరుపవ నని నిర్ణయించునది.

సల్లెటూరిపఠనాలయము-సమీక్షలు

వై. గరిబ్ హుసేన్

గూడ కవిగి యందుండి కవిగా వెల్లువలు
చుండును.

పద్యరత్నాకరము

కవి: శ్రీ ఆజ్ఞాచుల్లాగారు

మనలోనికి ములగు నీతిపన్యముల నీవి
చిక్కిన సరికథారలో వెల్లువీ చిన్నారు. ఉవా
ధ్యాయ యుక్తిను వితిమును సాధకమునీసి
కొన్నాడు. పద్యరత్నాకరము పిల్లలకు పెద్ద
లకు సాధకమును గొన్న ౧౭౭ పుటల
గ్రంథము. మానవుని జీవితమును సరిదిద్దు
కొను కొన్ని రహస్యములను కవి చూపెట్టి
పరిమాణములగు నీతిమామల పద్యరూప
మున ఆనందతౌరాగముగా తెలుపునై
చించినాడు.

తే. డు

కవి: శ్రీ బొడ్డేటి నరసింహకవి

శిల్పకావ్యము.

కవిగారి భావనాశక్తి సహజాధి. తిమ్మ
బాబున యందుతోనే పద్యములు సాగింపి.
కవితాధారి కష్టముచిగులలో సోదరవాక్కి
ల్లము యదలి విచ్చిత్తి పిన్నుటగలిగిన
ప్రేమపూరితాక్రొశము, లోడులో తొలుకు
చున్నవి. పొలుగు పలుకుల పద్యసరళిలో అవే
దనము అచ్చకోలేక వాసిని సాగిస్తూనే
యుంటారు కవి.

గ్రంథకర్త శ్రీ కవిగారిమూర్తి. వై.
రీబ్ హుసేన్ ఉమిదుములమురు శ్రీ గిబ్ హుసేన్
హార్వన్ తెలుగువాడటో చాచూ చిత్రి చి
గారు. ముక్తములకు మూర్తిగా తెలుగు
చినలు మా పల్లెటూరి ప్రతీకనాంకరించిన
పయముల పాతిపాతి వింతిమే. మూర్తి
గాకీ తెలుగు చాచూ చిత్రి-ములు య. దేవె
కేప్పులదో ఉమిదు నరసింహ స్త్రీ పద్యములు
మూడతి నేర్పించును. వై. గరిబ్ హుసేన్
గాలుగు ప్రాంతావలతో కొప్పనీగ్రంథ
మన సృజిత భావత్రాణాన పాడిగ
నహాకు విస్మయత గనమన పడినది. చదు
సరుల హృదయ పాకమున చదువుకొలది
మందలి పయములు అంతకాంతకర
య్య సవిత్తవాదములు సాకినాత నే ప్రస్తు
ల్లు అనుస్థుల హృదయము నడిచితె లాభ
మాడును- వై. గరిబ్ హుసేన్ యదలి ప్రతి
నాక్యమున మానవజాతి పితములను ప్రశంస
సంభంధము గొప్పించి భక్తి, భయ కి,
సరాశి, దుఃఖములను చూపెట్టాడు. కాక్కి
రల, కష్టతవుల భాషలు తేలిపిండునారు.
మూర్తి గారి పద్యము సరిగి నడించు మండిన
ప్రజాపుల హాసశిల్పములు కన్నుల గొప్పప
ల్లండి కలవర పెట్టచుండును. కవినగూడ

ఒక రోజు (నాటిక)

రచన : కె. యల్. సరసింహారావు

వెల. రూ॥ 1—0—0

గ్రంథకర్త శిశులాంధ్రకు చిరపరిచయులు. 'ఆదర్శలోకాలు', 'గెలుపనీదే', 'తెలుంగాణ తీరుతెన్నులు', వైతరాళు రచించి, పేరు, నేడు సారస్వత సేవచేస్తున్న వెక్కు ప్రముఖ పత్రికల ఆభివృద్ధిని చూచుకొన్నాం. తెలుంగాణ వాడవాడల్లో వీరి అసంఖ్యాక సాంఘిక నాటికలన్నీ, ప్రదర్శింపబడి ప్రజల మన్ననల పొందుట వీరి రచనల ప్రత్యేకత.

భావాలను స్పష్టికరించుటలో యెక్కడా వెనుకంజ వేయలేదు. ఇందులో ముఖ్యపాత్రలు, ఇ. దిర. రాజా, పద్మావతి. ఇందిర చతువులను యవతి. రాజా చదువుకున్న యువకుడు. అభ్యుదయగాములు, అభ్యుదయానికి వాలువడే రాజా, ఇందిరనుకూడా, సమానాదులలో చూస్తాడు. కానీ, సంఘానికి లొంగిపోయి, యిందిరను పరాధివిస్తాడు.

మచ్చుకు :—

పద్మా : ఏదీ నీవు బొమ్మలు గీయడమూ, వాటలు పాడటమూ, మా నెయ్యి?

రాజా : దానికి, దీనికి, ఉన్న సంబంధం?

ఇందిర : కళకూ, వ్యక్తికి ఉన్న సంబంధం.

రాజా : ఈ కళలనీ, సంధాలనీ చెప్పి అనవసరంగా మోసం చేయడానికి ప్రయత్నించకండి.

ఇందిర : "ఆరోజుల్లో, అదే జైలనీ, యిదే అసలైన ప్రపంచమనీ తేల్చుకొని, యీదారి త్రొక్కావు. ఆదియిప్పుడు మరచినట్లున్నావు."

ఇ. కా. గ్రంథకర్త ప్రపంచములో, వ్యక్తికి ఏది అవసరమో, ఏదనవసరమో ఎంత చక్కగా తేల్చి ఖచ్చితంగా చెప్పాడో చూడండి.

పద్మా : అప్పుడేని సిగ్గు బిడియాలుకు పిలువలిచ్చి నా పితాన్ని, కలత పెట్టుకోదలచుకోలేదు.

రాజా : మనిసికి సిగ్గు బిడియాలు లేకపోతే యింకెందుకూ?

పద్మా : "నిరూపక. హాయిగా బ్రతకడానికి కావాలింది, నీతి నయమాలుగాని సిగ్గు బిడియాలు కావు."

ఈ విధంగా కొన్ని కొన్ని సన్నివేశాలు న్నాయి. అభ్యుదయ కాముకులంతా, ప్రగతి పురోగమిస్తున్న వ్యక్తికి 'సంఘం', అనే పెను భూతానికి, చిక్కోక్క పర్యాయం లొంగి పోతున్నానని అనువంకించడం సాధ్యమైనంత వరకు దగ్గరికి రాకుండా చేయాలన్నీరచయిత ముఖ్య ఉద్దేశము.

నాన్యాయ మానవులకు సైతం అవగాహన ఆయ్యే. శైలి, భావాలు.

చక్కని స్రింటు. ముఖ్యంగా ఆయువ ఆత్మహత్య చేసుకో వోతున్నట్లు. కనులకు చూపేస్తున్న టైటిలు వైతరాలలో దృశ్య మానంగావుంది.

ఇటువంటివే శ్రీ కె. యల్. సరసింహారావు గారు యింకా కొన్ని నూతనంగా రచించిన నాతనాచారి ప్రపంచానికి అందజేసి, సిద్ధమై గుదురిన నమ్రుచున్నాము.

ఈ పుస్తకం ప్రతివారు చదువవలసిందిగా ఉంది. అందుకు చోటు :—

రెడ్డి హాస్టల్, సంగీతి సమితి.
హైదరాబాద్-తక్షిణ.

త్రికా స్వీకారము

సుజాత

సచిత్రసారస్వత మాసపత్రిక

సంపాదకులు:- శ్రీ గడియారము రామకృష్ణ

శర్మ గారు.

అంధ సారస్వత పరిషత్ కార్యాలయము,

రాంకోటి- హైదరాబాదు-దక్షిణ.

14 మాసములనుండి సచిత్ర సాహిత్య శిలలోనొప్పి యత్నము వ్యాసరాజము లో శోభిల్లు సుజాత ఖర పుష్ప సంచిక సరల వెలువడి పాఠకలోకము. కంతయు

తృప్తి పరచినది. మూడు మాసములనుండి సుజాత యాగిపోవుట శర్మగారు సంపాద కీయములోనే విజృంభింపజేసి కొన్నారు. మశూ చిక వ్యాధివలన శర్మగారి పుత్రపుత్రికా వియోగ మునకు మేము చింతించుచు, అనా రోగ్యమున జ్వరపీడనలో బాధపడిన శర్మ గారికి సరియైన యారోగ్యము గలుగు గాత యని; సుజాతకు యెట్టి యరిష్టములు పొడ చూపకుండు గాతయని కోరుచున్నాము. ఖర పుష్ప సంచిక యుత్తమ సాహిత్య వ్యాస రాజములతోడను, రాజకీయవ్యాసరాజముల తోడను సంక్షిప్త కాలాలెండరు చిత్రములో నొప్పియున్నది.

పల్లెటూరు పత్రిక

సంపాదకుడు : డేవీ ప్రసాద్

సంయుక్త సంపాదకుడు : రాంచంద్రారెడ్డి

పోషకులు

క్రియేటివ్ నాన్ రెసిడెంట్

సీని డ్రాఫ్ట్ మన్

... నాన్ రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

ఆధిపత్యములు

క్రియేటివ్ రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

... రెసిడెంట్

